

123

December 2018

DISKULOGEN

Nya anor utan ansträngning • Vad ett torp kan berätta • Familjeskrönan • Bekräftat med DNA • Så produceras Disgen Älvestad • Hedersmedlem Jan Nilsson • Östgöta-Correspondenten firades • Hedersmedlem Carl-Olof Sahlin • Anförluster • Sveriges dödbok • Disbyt jubilerar

Vi gör din släktforskning enklare.

Innehåll

Ledaren	3
Kort & Gott	4
Dis årsmöte	5
Corren firades	6
Bekräftat med DNA	8
Familjeskrönan	10
Hedersmedlem Jan	14
Hedersmedlem Carl-Olof	16
DNA-krönika	18
Macspalten	21
Anförluster och antal anor	22
Vad ett torp kan berätta	24
Nya anor utan ansträngning	27
Disbyt firar 20 år	28
Sveriges dödbok	29
Disgen Älvestad blir till	33
Avlidna medlemmar	38
Efterlysning	38
Dis medlemsbutik	39
Funktionärer	40
Regionföreningarna	42

DETTA NUMMER kan ni läsa om hur det egentligen går till när det kryper in nya funktioner i Disgen. Nästa version heter för närvarande Disgen "Älvestad" men kommer att byta namn till något mer publikfriande när den blir klar. Arbetsnamnen hämtas från Östergötland där verksamhetsledare Christer har åtskilliga rötter. Efter Älvestad blir det Skeppsås, bara någon mil bort.

Det går åt en hel del folk för att driva runt utvecklingen: faddrar, utvecklare, utbildare, produktråd, med flera. Och det skulle vara bra för föreningen med ytterligare engagerade. Det finns många idéer men inte tillräckligt med händer som genomför dem.

Det brukar vara så att det är ovanligt med medlemmar som anmäler sig spontant, men frågar man finns det fler än man tror som kan tänka sig att ge ett handtag.

En anledning till att det är ovanligt med spontana anmälningar är troligen att det inte är alldeles glasklart utåt sett vad som behöver göras. Därtill naturligtvis den vanliga blygsamheten – inte kan väl det lilla jag kan göra vara till någon nytta? Jodå, det kan det visst.

Av den anledningen ska vi på försök dela in styrelsearbetet i ett antal arbetsgrupper som förhoppningsvis inbegriper även medlemmar som inte sitter i styrelsen. Det finns redan ett par sådana grupper, till exempel produktrådet och kartgruppen, men vi ska försöka organisera ytterligare ett antal och skriva ut klart och tydligt på webben vilka personer som ingår och vilka uppgifter gruppen ska ta hand om. Förhoppningsvis lockar det fler nya medlemmar att engagera sig när det blir tydligare vad som behöver göras och vilka man har att göra med, så det inte bara blir en anonym massa.

Gruppbeskrivningarna är inte riktigt klara än men kommer först på webben och sedan i Diskulogen, plus att vi säkert nämner det i ett kommande nyhetsbrev eller två...

Avslutningsvis önskar jag alla en god jul och ett gott nytt år, även om det som vanligt känns en smula avlägset när jag skriver det i den gråa november. Men när Diskulogen kommer i brevlådan är det snart jul, och sedan är nog vintern över oss. Högsåsong för släktforskning!

Daniel Berglund
Ordförande

Diskulogen med Släktforskarnytt är medlemstidningen för Föreningen Dis: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

KONTAKT & AVGIFT

Föreningen Dis
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043
dis@dis.se, www.dis.se
Medlemsavgift: 180 kr per år.
Famijemedlem: 90 kr per år.

KANSLI & FORSKARSTUGA
Hovslagaregatan 3
Gamla Linköping
Öppet måndag-torsdag kl 9-16.
Kansliet har lunchstängt kl 12-13.

Telefontid:
Måndag-torsdag kl 9-15.
Ring gärna innan besök!

KANSLISTER
Marie Andersson
Helena Carlsson

REDAKTÖR
Anna Linder,
diskulogen@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
070-2294804

ANNONSERING
Kontakta redaktör
Anna Linder

ANSVARIG UTGIVARE
Daniel Berglund

LÖSNUMMERPRIS: 30 kr

UPPLAGA: 21 500 exemplar

ISSN: 1101-3826

UTGIVNING: 4 gånger per år

TRYCK: Sandvikens Tryckeri

Bli medlem via Dis webbshop, shop.dis.se, eller kontakta Dis kansli.
Information om hur Dis hanterar dina personuppgifter hittar du på www.dis.se/personuppgifter.
Adressändring anmäls via vår självservice, www.dis.se > Kontakt > Självservice, eller till Dis kansli.

Kort & Gott

Molnbaserade släktträd

ArkivDigital (AD) planerar att släppa en molnbaserad släktträdsfunktion under nästa år och tar därmed upp kampen mot många andra stora aktörer inom området.

AD fortsätter att bygga upp fler och fler användbara databaser – Sveriges Befolkning 1940 och 1985 släpps innan jul.

www.genealogi.se

Populärt operativsystem

Android-systemet är mycket vanligare än något annat operativsystem i datorer, surfplattor och mobiltelefoner.

blog.eogn.com

Polisen kan hitta dig

Även om du inte har gjort ett DNA-test för släktforskning börjar det snart vara så många andra som har gjort det att du skulle kunna hittas – om till exempel rättsväsendet letade efter dig.

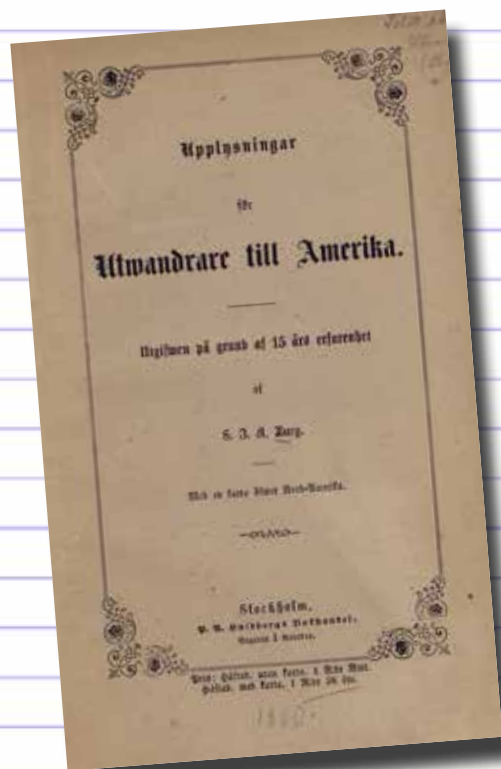
Enligt en studie förväntar man sig att det finns träffar med fyrmänningar, eller närmare, för nästan alla personer av intresse om en DNA-databas täcker cirka två procent av den vuxna populationen. Men det gäller bara personer med europeisk bakgrund.

I Sverige har nu drygt en procent av befolkningen testat sig, vilket bådär gott för alla släktforskare som snart nästan garanteras att hitta åtminstone några nära träffar.

www.nbcnews.com

www.blog.eogn.com

Diskulogen 122

Upplýsingar för utvandrare

Läs om de olika platserna som de svenska emigranterna kom till under 1800-talet. Och ta del av vilka val man ställdes inför vid en emigration till Amerika. Margareta Lagerman har renskrivit en amerikaagents skrift "Upplýsingar för utvandrare till Amerika". Den finns att läsa på Sollentuna släktforskares webbplats www.sollentunaslaktforskare.se.

www.sollentunaslaktforskare.se

www.genealogi.se

Ny databas med skolmatriklar

Många skolmatriklar från högre allmänna läroverk görs sökbara för medlemmar i Genealogiska Föreningen. Arbetet förväntas ta cirka 10 år. Man börjar med det äldsta materialet som läggs upp på webbplatsen allt eftersom arbetet fortskrider.

www.genealogi.se

Förslag till dagordning

1. Årsmötet öppnas.
2. Fastställande av röstlängd.
3. Val av två justeringsmän – tillika rösträk-
nare – att jämte mötesordföranden justera
dagens protokoll.
4. Fråga om årsmötet blivit i behörig ordning
utlyst.
5. Val av ordförande och vice ordförande att
leda årsmötets förhandlingar samt anmälan
om styrelsens val av protokollförare.
6. Fastställande av dagordning.
7. Styrelsens verksamhets- och förvaltnings-
berättelser för 2018.
8. Revisorernas berättelse för den tid revisio-
nen omfattar.
9. Fastställande av resultat- och balansräkning
samt beslut om ekonomiska dispositioner.
10. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens
ledamöter.
11. Fastställande av riktlinjer för verksamheten
till och med år 2020.
12. Fastställande av budget för 2019.
13. Beslut om medlemsavgift för år 2020. Sty-
relsen föreslår att medlemsavgiften för 2020
höjs till 190 kr per år för ordinarie medlem
och 85 kr per år för familjemedlem.
14. a) Val av ordförande i föreningen tillika i
styrelsen för 1 år.
b) Val av vice ordförande i föreningen tillika i
styrelsen för 1 år.
c1) Fastställande av antal övriga ledamöter
i styrelsen.
c2) Val av halva antalet ledamöter i styrel-
sen för 2 år.
d) Val av två revisorer, varav en yrkesrevisor,
samt två suppleanter.
e) Val av valberedning, tre ledamöter varav
en sammankallande, jämte två suppleanter.
f) Val av ombud till förbundsstämma med
Sveriges Släktforskarförbund.
15. Fråga om omedelbar justering av punkten
14.
16. Anmälan om av Dis styrelse utsedda
representanter i övriga organisationer och
myndigheter till vilka Dis är anslutet eller
äger utse representation.
17. Behandling av avgivna motioner, se Dis
hemsida.
18. Eventuella stadgeändringsförslag, se Dis
hemsida.
19. Ärenden som av styrelsen hänskjutits till
årsmötet för avgörande, eller i övrigt uppta-
gits på dagordningen.
20. Beslut om ärenden att hänskjutas till sty-
relsen för avgörande.
21. Mötets avslutande.

Välkommen till Dis 39:e årsmöte!

Medlemmarna i Föreningen Dis kallas härmed till ordinarie årsmöte lördagen den 9 mars 2019, klockan 13.00, Scandic Hotel, Barnhemsgatan 23, Mölndal.

ÅRSMÖTET HÅLLS denna gång i Mölndal. Arrangemanget sker i samarbete med Dis-Väst.

- 13.00 Årsmötesföredrag. Ämne och föredragshållare kommer att publiceras på Dis hemsida.
- 14.30 Kaffe och kaka
- 15.00 Årsmötesförhandlingar
- 17.00 Efter årsmötet: information om pågående och planerad Dis-utveckling.

Sista motionsdag är 15 januari 2019. Eventuella motioner samt övrigt skriftligt underlag inför årsmötet publiceras på Dis hemsida senast 16 februari och kan rekvireras från Dis kansli, via e-post: dis@dis.se.

Valberedningens förslag föreligger senast den 24 februari 2019. Årsmöteshandlingar, eventuella motioner med svar, valberedningens förslag, med mera, kommer att publiceras på hemsidan. Gå till sidan www.dis.se/arsmote-2019.

Välkommen!
Styrelsen

OBS! Särskild kallelse kommer att skickas till personer för vilka Föreningen Dis står för resa och eventuellt boende.

För vägbeskrivning, se Dis hemsida på ovanstående länk.

Corren firades

På uppdrag av tidningen Östgöta-Correspondentens marknadsavdelning fick Dis-Filbyter tillfälle att kartlägga historiken runt tidningens grundare Henric Bernhard Palmær. Han gav ut det första numret den 24 september 1838 – för 180 år sedan.

VÅR KONTAKT med Corren började på försommaren då idésprutan Harald Nilsson kom med uppslaget att vi skulle utnyttja den service som tidningen erbjuder sina prenumeranter, nämligen Corren Mera-rabatter på olika produkter och tjänster. Vår tanke var att locka nya släktforskare till en föreläsning om grunderna i släktforskning till reducerat pris. Undertecknad tog kontakt med projektledaren Maria Landqvist hos koncernen Östgöta Media.

Maria tyckte att det verkade trevligt och överraskade oss med att det inte skulle kosta oss någonting att kunna erbjuda detta till deras läsare. Vi berättade att Dis-Filbyter ville göra detta i början av hösten, innan alla ordinarie kurser dragit igång. Det passade mycket bra då Östgöta-Correspondenten skulle ha sitt jubileumsfirande den 24–25 augusti under Linköpings Stadsfest. Man önskade även att grundaren skulle kartläggas med lite släktforskning.

Sagt och gjort. Vår rutinerade handledare Bengt Eriksson tog sig an forskningen och på någon månad

hade han vaskat fram en mängd fakta om Henric Bernhard och hans släkt i fyra generationer bakåt och fem framåt – totalt 462 personer! Tyvärr hade Henric Bernhard inga egna barn, men bland ättlingarna till hans halvsyskon hittar vi bland annat Magdalena Ribbing, död 2017, som är känd för sina goda råd till svenska folket om vett och etikett.

Under Stadsfesten fick vi ett väl tilltaget utrymme i Correns stora tält i Domkyrkoparken. Där placerade vi en skärmställning med material om Henric Bernhard och fick båda dagarna hålla två föredrag. Lisbeth Engdahl berättade om Bengts forskarmödor med intressanta erfarenheter och observationer från detta arbete. Undertecknad, som närmare hade analyserat Henric Bernards levnadsbana, fick illustrera detta med hjälp av Disgens kartfunktion och förstås Google Earth. Dis-Filbyter blev också uppmärksammas med en direktsänd intervju i lokalradion – och en artikel i Corren blev det förstås också.

Efter Stadsfesten och valdagen fick sedan utställningen plats i Correnhusets entré inför den rätta 180-årsda-

gen, den 24 september. Och där står den ännu och pryder sin plats tillsammans med andra skyltar om Correns historia.

Lördagen den 22 september var det dags att öppna dörrarna för de cirka fyrtio intresserade Corren-läsare som nappat på vår invit. Föreläsningen hölls i Vagnhallen i den anrika gamla brandstationen Fontänen, numera ett Eldorado för ett stort antal ideella föreningar, däribland Dis-Filbyter. Samma Corren Mera-erbjudande hade också gått ut till läsarna i Mjölby och Motala och vid samma tidpunkt kunde ett tiotal intresserade på de båda orterna, som köpt sina rabattbiljetter, också få denna introduktion.

Vi har i skrivande stund inte hunnit räkna in de nya medlemmar som anslutit efter detta, men vi ser med glädje fram mot att hälsa varje ny medlem välkommen! Vi är tacksamma mot Corren som gav oss detta ypperliga tillfälle att exponera vår förening och vår verksamhet genom sin grundare Henric Bernhard Palmær. ▣

Roland Jargården berättar.

N:o 1. 18

Östgötha-Correspondenten.

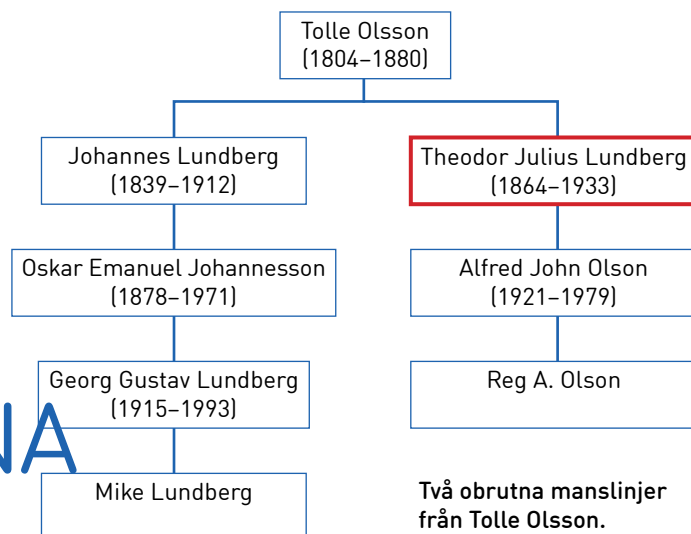
Måndagen den 24 September.

2018-07-02 Ansedel för Henric Bernhard Palmaer Sida 1

Henric Bernhard Palmaer.
Född 1801-08-25 i Prästgården, Frimmaryd (F).
Död 1854-07-07 i S:t Per (P) 71, Linköpings domkyrkoförs (E).

Levnadsbeskrivning
Levde från 1801-08-25 till 1804 i Prästgården, Frimmaryd (F).
Flyttade 1804 från Prästgården, Frimmaryd (F) till Prästgården, Flistad (E).
Levde från 1804 till 1809 i Prästgården, Flistad (E).
Flyttade 1809 från Prästgården, Flistad (E) till Trivialskolan, Linköpings domkyrkoförs (E).
Studerade (bostad okänd) mellan 1809 och 1815 på Trivialskolan, Linköpings domkyrkoförs (E).
Studerade (bostad okänd) mellan 1815 och 1819 på Gymnasiet, Linköpings domkyrkoförs (E).

Bekräftat med DNA

BÖRJAN AV mars 2017 kom ett brev från Kanada till Dis kansli i Gamla Linköping. Brevet innehöll en vädjan om hjälp. Brevskrivaren hade i många år sökt efter sin farfars ursprung i Sverige utan att hitta honom. Jag är känd på kansliet för att dyka ner i udda uppdrag. Därför skickades brevet och vädjan vidare till mig.

Reg Olson i British Columbia var brevskrivaren och beställaren. Hans farfar John Theodore Olsson dog 1933, 12 år innan Reg föddes. Ingen hade kunnat förmedla något mer om farfaderns ursprung än en eventuell födelseort. Farmodern Charlottas ursprung var dock helt känt. Hon var dotter till Hans Tolleson i Naverstad församling i Bullarebygden i norra Bohuslän. John Theodore och Charlotta hade gift sig cirka 1890 i Amerika. Charlotta var då 15 år! En detalj som stack ut.

Innan jag kontaktade Reg började jag forska om Tollessons i Naverstad. Hans Tollessons fader var Tolle Olsson född 1804 i Naverstad. Han var gift två gånger. Med Anna Jonasdotter hade han fem barn och med Maja Christina Christoffersdotter ytterligare nio barn. Av sex söner som når vuxen ålder emigrerar fem under åren 1873 till 1892. Två av dem med familj, inalles 17 personer Tolleson. Alla födda i Naverstads församling

och de flesta på gården Fagerhult på östra sidan av Norra Bullaresjön.

Från första giftet emigrerar Hans med familj 1882, totalt sex personer, däribland Regs farmor Charlotta. Hon var bara 7 år då. Johannes med familj, totalt åtta personer, emigrerar i omgångar mellan åren 1888 och 1892. Från andra giftet emigrerar Olaus först av sönerna och därefter Karl och Theodor Julius. Alla tre då utan familj. Alla bytte sitt efternamn till Lundberg när de kom till Amerika. Jag noterade redan här att yngste sonen Theodor Julius var född samma dag som Regs farfar John Theodore Olsson!

Jag letade i alla tillgängliga databaser efter John Theodor Olsson (med alla tänkbara stavningar) född den 17 juli 1864 någonstans i Sverige men i första hand i Bohuslän. (AD:s utmärkta databas "Befolkningen i Sverige 1860-1947" fanns inte då. När jag nu letar i denna databas finns det 36 Olsson födda samma dag, men ingen med förnamn liknande John Theodore.)

Efter dessa preludier kontaktade jag Reg för första gången och sa att jag önskade köra projektet. Mina villkor var att jag inte skulle ha annan ersättning än min egen lust och ökande erfarenhet samt att jag skulle äga resultatet och kunna hålla föredrag om det eller publicera det. Dessutom ville jag ha rättigheten att avbryta när det passade mig. Reg accepterade och kom-

pletterade med ett dokument på sju A4-sidor med ytterligare information om sin släkt. Han hade själv, och med hjälp, forskat i många år efter sin farfars ursprung men utan resultat.

En källa för min forskning var det som redan gjorts av Laila Falk, en släktforskare i bygden. Hon har gett ut två omfattande böcker med titeln "Emigranterna från Bullaren". Delar av böckerna finns också på webbplatsen www.bullaren-emigranterna.se. Under rubriken "Bullingar i USA.1" finns en redogörelse för "Tollessons från Fagerhult".

Traditionell släktforskning

Reg hade också en önskan att få veta om det fanns nu levande släktingar i Sverige. Han och hans hustru planerade en rundresa i Sverige vid midsommar 2017. Därför forskade jag efter alla tänkbara ättlingar till Tolle Olsson. Det blev med tiden över 600 personer. Förutom de utvandrade till Norra Amerika har de allra flesta stannat i norra Bohuslän. Några familjer har också emigrerat till Norge. Allt finns nu i Disbyt (användare 27462w).

John Theodor Olsson

Någon John Theodor Olsson som stämde på de data som Reg hade gett gick inte att hitta i Sverige. Inte heller någon som emigrerade. Tidigt stod det klart att han nog gick under änd-

FÖRÄLDRAR KVAR I SVERIGE	EMIGRERADE SÖNER	EMIGRATIONSÅR	ANTAL PERSONER
Tolle Olsson 1804–1880 Anna Jonasdotter 1810–1843	Johannes Tolleson/Lundberg f. 1839-06-28	1888–1892	8
	Hans Tolleson/Lundberg f. 1842-05-25	1882	6
Tolle Olsson 1804–1880 Maja Christina Christoffersdotter 1820–1901	Karl Magnus Tolleson/Lundberg f. 1847-01-07	1876	1
	Olaus Tolleson/Lundberg f. 1849-04-17	1873	1
	Theodor Julius Tolleson/Lundberg f. 1864-07-17	1880	1

Tabell över syskonen som emigrerade från Naverstad.

rat namn i Amerika. Hur skulle man kunna hitta honom?

Både jag och Reg misstänkte tidigt den yngste sonen till Tolle Olsson, Theodor Julius Tolleson, som den som kunde ha ändrat namn. Både John Theodor och Theodor Julius angavs födda samma dag, den 17 juli 1864. Theodor Julius föddes i Naverstad och John Theodor angav ”nära Strömstad” som födelseort. Om det var Theodor Julius Tolleson som ändrade namn till John Theodor Olsson innebär det att Charlotta blev med barn vid 14 års ålder med sin pappas halvbror.

Fakta om Theodor Julius

Theodor Julius Tolleson/Lundberg föddes den 17 juli 1864 i Fagerhult, Naverstads församling, 2 mil sydväst om Strömstad enligt födelseboken. Han emigrerade den 16 april 1880 till Norra Amerika tre månader efter faderns död, enligt Naverstads husförhör 1871–1881. Enligt US Federal Census 1880 och Minnesota State Census 1885 lever han som Theodor Lundberg nära sina bröder i Becker County, Minnesota. Alla bröder har tagit efternamnet Lundberg.

Moderns, Maja Christina Christoffersdotter, testamente 1896 och bouppteckning 1901 anger att Theodor Julius senast vistades i North Dakota. Mer var inte känt 1901. Enligt Bulla-

rens Häradsrätt dödförklarades han den 7 januari 1917 då han inte hörts av på 20 år. Troligen för att man skulle kunna avsluta arvsskiftet.

Fakta om John Theodor

Muntlig tradition (Reg) anger att John Theodor Olsson föddes den 17 juli 1864 nära Strömstad. Han emigrerade omkring 1880. Enligt Census 1900 finns han i Wadena County, Minnesota, granne med Becker County. Hustru är Charlotta Lundberg, dotter till Hans Tolleson/Lundberg. De har då fem barn. Enligt uppgifterna i Census 1900 var Charlotta 15 år när deras äldsta dotter Emma föds. Emma dog 1900 i Wadena.

Muntlig tradition via Reg säger att den lilla familjen med fem barn emigrerade till Manitoba i Kanada 1906. John Theodor och Charlotta blev föräldrar till 13 barn varav sex dog före 20 års ålder. John Theodore dör den 6 juli 1933 i Kelowna, British Columbia.

DNA kan säkra hypotesen

Genom att kombinera min släktforskning och vad Reg visste om nu levande släktingar i Amerika kunde vi hitta två obrutna manslinjer från Tolle Olsson till både Reg och hans avlägsne, nu levande, släkting Mike Lundberg. Se figur ovan.

Om Theodor Julius Tolleson inte var Reg Olsons farfar skulle inte Mike

vara släkt med Reg annat än möjligen på långt håll. Reg och Mike skickade in prov för YDNA-test, på 67 markörer, i november 2017. Resultat kom efter några veckor och jag fick tillgång till inloggning hos Family Tree DNA (FT-DNA). Resultatet var att Mike och Reg var släkt med ”Genetic Distance 1” enligt FTDNA:s klassning. Bägge följde också upp med en test av autosomalt DNA, av FTDNA kallat Family Finder. Båda fanns som den andres starkaste träff. Resultat här var 149 centiMorgan (cM) med ett längsta gemensamt block på 52 cM. FTDNA klassade detta som att de är tre- till fyramänningar (2nd Cousin–3rd Cousin). Men det är svårt att dra säkra slutsatser från det autosomala testresultatet eftersom även John Theodors hustru Charlotta är nära släkt med Mike.

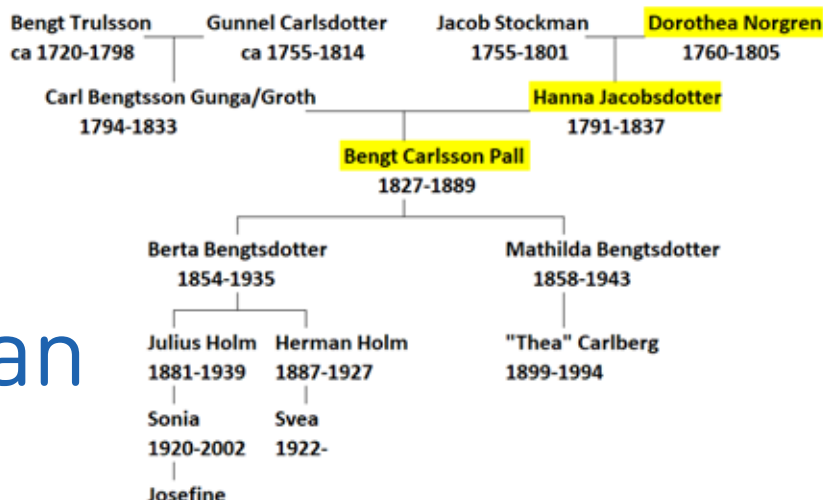
Resultat

Med viss säkerhet kan vi konstatera att John Theodore Olsson och Theodor Julius Tolleson/Lundberg var samma person. När Charlotta, dotter till hans halvbror Hans Lundberg, blev gravid vid 14 års ålder var troligen Theodor Julius och Charlotta nödsakade att flytta från släkten i Becker County till North Dakota där dottern Emma föddes. Han ändrade också namn. Efter detta verkar inte övrig släkt veta om honom eller hans familj som 1906 emigrerar vidare till Kanada. ▣

Josefine Nilson
josefine-nilson@swipnet.se

Familjeskrönan

HISTORIEN HANDLAR om min morfars morfars mor Hanna Jacobsdotter som levde ett kort liv runt sekelskiftet 1800. Den berättades för mig av hennes sondotters dotter Thea Carlberg. Även Hannas sondotters sondotter Svea Nilsson och flera andra ättlingar till henne har berättat den. Min mor Sonia fick mig att kontakta Thea för att få veta mer. Alla har haft lite olika varianter.

Vad i denna skröna är sant, vad är sammanblandningar och vad har inget med verkligheten att göra? Sammanfattat är den så här:

1. Flickan av börd, Hanna Jacobsdotter Barnekow,
2. blir med barn med drängen,
3. drängen arbetar på slottet.
4. De tvingas att gifta sig och hon görs arvlös och stryks ur kyrkböckerna.
5. Slottet hette Araslöv och Sölvesborgs slott nämns också.
6. Ett bröllop hölls 1790.
7. Namnet Carl Trulsson Groth och sonen Bengt Carlsson Groth finns också med i historien.

Denna skröna har jag forskat på sedan 1982. Mycket ibland och lite däremellan när någon eller något fört mina tankar dit.

Redan före 1939 satt min morfar på Landsarkivet i Lund och försökte hitta Hannas föräldrar. Hon var hans morfars mor. Andra i släkten har besökt gravplatser där det finns Barnekoware begravda. Många kyrkböcker har lästs men ingen har lyckats lösa

gåtan. Under senare år har diskussioner förts i olika forum på internet. Alla har gått bet.

Runt 1982 försökte jag hitta Bengt Carlsson Pall, som Groth egentligen hette. Han var båtsman och min morfars morfar. Han fanns inte i dopboken så jag var fast. Då ringde mamma och berättade om morfars kusin Thea som hade en spännande släkthistoria att berätta. Eftersom jag var i Stockholm, där hon också bodde, tänkte jag försöka få träffa henne. Med almanackan och en penna i handen ringde jag. Nej, besök ville hon inte ha men prata i telefon gick bra. Och hon berättade raskt och utbroderat i mer än en timme. På den tiden satt telefonen fast i väggen med en sladd. Det enda som gick att skriva på som fanns inom räckhåll var ett folielock med papper på ena sidan, storlek cirka A5. Locket blev fullklottrat. Punkterna tidigare är sammanfattningen av samtalet. Vid senare koll i mina papper fanns en notering om en Groth och källan där uppgiften fanns, men det hade jag strukit över och skrivit "ej släkt" vid. Tydligt var den strykningen fel. Jag bestämde att det var där jag skulle börja när jag någon gång kom till Landsarkivet i Lund.

Äntligen dags att forska

Åren gick och 1991 skulle jag vara på patienthotellet i Lund under en 14 dagars period. Personalen var tillmötesgående. Jag fick min behandling

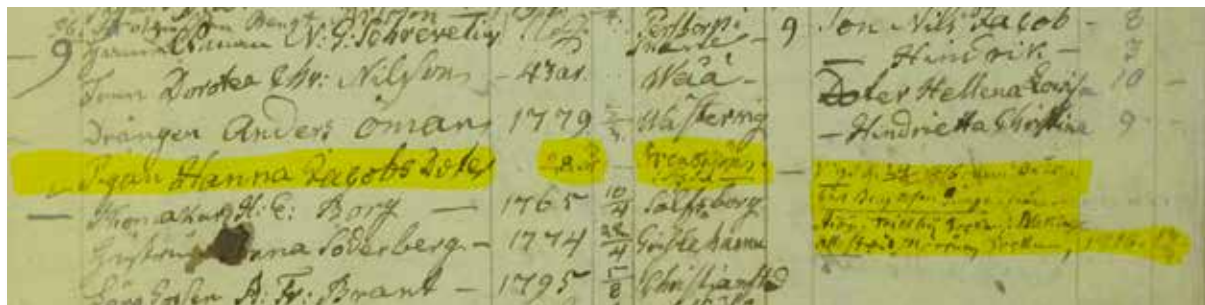
på morgonen och klockan 10 stod jag utanför dörren till Landsarkivet och kunde forska hela dagen. Totalt sex hela dagar fick jag ihop och en ny värld öppnades om livet på Sölvesborgs slott.

Min första fråga till arkivarien i Lund 1991 handlade om hur jag skulle hitta en släktutredning om släkten Barnekow eftersom jag sökte en Jacob Barnekow. Arkivarien var kunnig på släkten så han svarade med bestämdhet: "Någon Jacob Barnekow har aldrig funnits i den svenska ätten." Punkt.

Båtsman Gunga/Groth

Jag letade upp Groth och började forska runt honom. Jag följde honom framåt och bakåt och hittade hustru Hanna Jacobsdotter och barnen och kunde konstatera att min Bengt Carlsson Pall var Carl Bengtsson Groths son. Carl och Hanna gifte sig 1816 enligt en notering i Sölvesborgs husförhörslängd, där Hanna gick piga. Han hade båtmansnamnet Gunga på den tiden. De flyttade från Sölvesborg till Rävabygget i Mörrums socken men de bodde i Hästaryd enligt prästens marginalanteckning. Det stämmer säkert för 1819 föddes deras första son Gunnar och han är upptagen som född i Hästaryd i dopboken. Sen kommer barnen med cirka 2 års mellanrum. Något för tidigt fött barn har jag inte hittat varken i Sölvesborg eller i Mörrum.

1821 flyttade de till Elleholm nummer 6. Fastigheten ägdes av samma person som ägde Rävabygget. Carl fick

Vänster: Trädet visar hur personerna i den här berättelsen är släkt. Hanna och Bengt finns med i trädet.
Ovan: Information om Hannas födelseförsamling är läsbar hos ArkivDigital.

en ny tjänst och ett nytt namn. Gunga byttes mot Groth. Han var befaren och tjänstgjorde på kanonslupen Carl von Stedigh. Den 9 juli 1825 tog han avsked efter 14 års tjänst. I september 1833 dog Carl i tvinsjuka. Hans näst äldste son Jacob, 10 år, hade dött ett år före honom i samma sjukdom.

Hanna blev kvar med fem barn att dra försorg om. Det var Gunnar, Maria, Bengt, Karna och Anna födda mellan 1819 och 1832. Anna var bara ett och ett halvt år gammal och Gunnar 14 år. Fyra år senare dog också Hanna. I dödboken kan man läsa "Hanna Jacobsdotter, fattighjon, död av lung-sot". Barnen skrevs på fattighuset och sockenstämman letade rätt på familjer som kunde ta hand om dem. Enligt min mors kusin Svea hamnade Bengt hos en båtsman som hette Pall. Bengt blev också båtsman och fick så småningom överta sin fosterfars tjänst och namnet Pall.

Enligt skrönan skulle Hanna varit flickan av börd. Om så var fallet var det ett extra sorgligt livsöde som mötte henne, långt ifrån den bekvämlighet hon kunde ha haft som dotter till en högfattad person.

Groths uppväxt

Jag hann också fånga Carl Bengtsson Groths bakgrund. Hans far hette Bengt Trulsson och föddes någon gång mellan 1720 och 1726 möjligen i Gammelstorp. Han blev 78 år enligt prästens anteckning när han dog 1798

i Stentoftahuset vid Sölvesborgs slott. Hans ålder varierar mycket i längderna där han finns upptagen bland slottets anställda.

På slottet fanns ofta någon kvinna ur familjen Weibull. De fanns upptagna 1768, 1778 och 1780. Där fanns aldrig någon Barnekow.

Bengt Trulsson var gift minst två gånger. Det sista bröllopet hölls den 28 november 1790. Då gifte han sig med Gunnel Carlsdotter. Det var hennes andra gifte. Hon var cirka 35 år och Bengt var cirka 70 år. Ålderskillnaden var ju väldigt stor men inte större än att två barn föddes. Först Ola 1792–1831 och sen Carl 1794–1833.

Ola var utvecklingsstörd. Han skrevs som fänig och svagsint och åtnjöt fattigmedel. Han bodde som vuxen hos sin halvsyster på slottets marker. Han var säkert med och handräckte när Corps de logiet byggdes vid Sölvesborgs slott och stod klart omkring 1802. Han dog av slag vid 38 års ålder.

Carl lämnade hemmet 1809 som 14-åring och flyttade till Hörby i Mjällby socken. Han skrivs som inflyttad den 6 november och konfirmerades där 1810. Först gick han dräng hos en familj på nummer 82 och sen flyttade han vidare till en annan familj på nummer 70. Där skrivs han som förste dräng men senare fylls det på med Båtsman Gunga. Sen flyttades han över till nummer 99 Stiby.

I båtsmansförteckningen tas han upp som nummer 514 drängen Carl

Bengtsson: Gunga, Blekinge. Han antogs som båtsman den 4 april 1811 vid tredje kompaniet, endast 17 år gammal. Han bodde i Stiby och tog nattvarden där 1814 och 1815. År 1816 gifte han sig med Hanna Jacobsdotter.

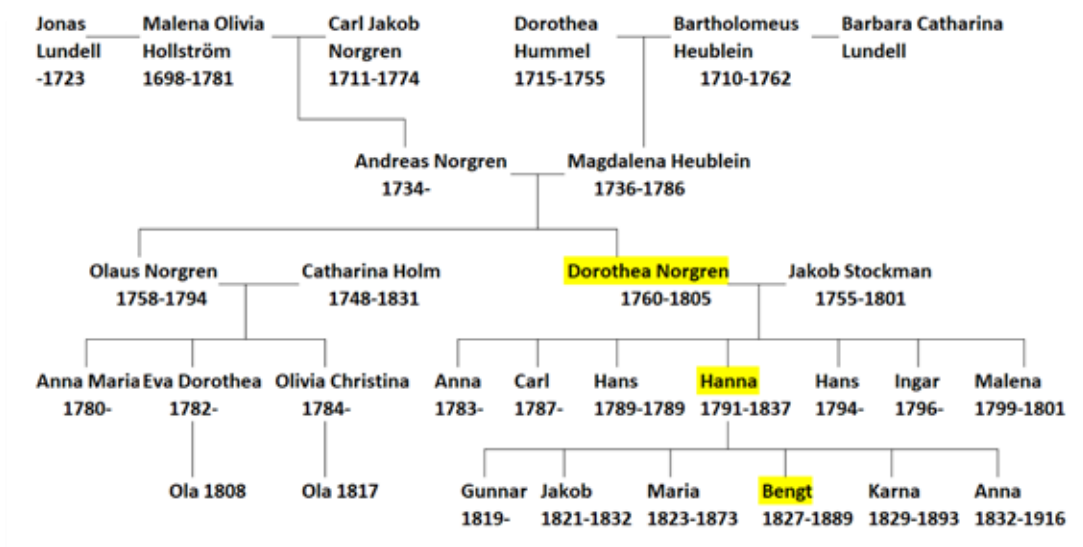
Hanna är hittad!

Under 2017 startade en diskussion på ett forum på nätet där många försökte hitta Hannas bakgrund. Det fick mig att ta fram min forskning igen och gå igenom det jag visste. När jag forskade om Hannas bakgrund satt jag på Sölvesborgs bibliotek och läste kyrkböckerna på rullfilmer. Kvaliteten var inte den bästa. Jag hade bråttom och källorna fylldes inte i på alla notiser men på tillräckligt många för att jag skulle kunna hitta tillbaka.

Den källa som kändes viktigast att fånga nu var vigseldatumet. Några vigsellängder från tiden finns inte men jag hade en källa som visade var Hanna bodde när hon gifte sig. Det är den enda källa jag tänker ta upp här. Sölvesborg (K, L) AI:3 (1806–1824) sid 3.

En bit ner på sidan under nummer 9 finns Hanna Jacobsdotter 28 år född i Svensköping i Skåne, vigd den 24 februari 1816 med Båtsman Carl Bengtsson Gunga ifrån Stiby i Mielby socken i Blekinge, attest till Mörrum socken den 13 april 1816.

Wow – födelseförsamlingen går att läsa i ArkivDigital's nyfotograferade material! Det lyckades jag inte med

Ett annat träd som visar hur personerna i den här berättelsen är släkt.

när jag läste den här sidan för många år sedan. Detta är den enda plats jag hittat att hennes födelseförsamling är angiven. Överallt annars står det bara Skåne. Födelseåret är också beräknat på uppgiften här om att hon var 28 år. Det vill säga född omkring 1788.

Hannas bakgrund

I Svensköps finns ingen Hanna Jacobsdotter född 1788. Men 1791 finns hon. År 28 en felaktig tolkning av 25 eller? Jacob är inget vanligt namn i församlingen så jag tror jag hittat rätt Hanna till slut. Dopboken säger att hon är "född den 24 april 1791 uti Elmhult. Fadren Husaren Jacob Stockman, Modren Dorothea Norgrehn 30 år gammal." Det finns ingen annan Hanna som kan stämma under åren mellan 1785 till 1791.

Det är svårt att få fler bevis för att det här är rätt. Det verkar inte vara tradition att släkten var faddrar. Både på Hannas och Carls sida är det för det mesta grannarna och nära vänner som är faddrar. Avståndet mellan Svensköps och Sölvesborg är cirka fem mil fågelvägen så det var troligen svårt att hålla kontakten. In- och utflyttningslängder saknas för den aktu-

ella tiden. Inte heller bland bilagorna, attesterna, har jag lyckats hitta henne.

Hannas far Jacob Stockman

Hannas far (1755–1801) var sockensmed när han gifte sig med Dorothea Norgren 1780. Någon gång mellan 1783 och 1787 tog han värvning och blev husar. År 1796 hade han tagit avsked och arbetade som smed igen. Han blev bara 45 år och dog av kolik 1801 när Hanna var 10 år.

Namnet Stockman hade han innan han blev husar. Någon uppgift om var han var född har jag inte hittat. I Karlskronas tyska församling finns en Kasten Stockman som fick dottern Helena Christina 1757 och sonen Carl 1756 men någon Jacob har jag inte hittat. Det får bli ett framtida projekt att söka mer information om honom.

1805 dog också modern Dorothea. Hanna hade just fyllt 14 år. Vart barnen sen tog vägen vet jag inte men 1816 fanns Hanna i Sölvesborg som piga och träffade Carl och de gifte sig.

Hannas morbror Olaus

Hannas mor Dorothea var född i Degeberga 1760 och hade en bror Olaus född 1758. Han var liksom de-

ras far skogsuppsyningsman. Olaus var gift med Catharina Holm från Karlskrona. De bodde i Huaröd när de fick sina tre döttrar som var kusiner med Hanna. Två av dem fick barn några år innan de gifte sig. Eva var 26 år och Christina var 33 år. Var det dessa födselar, 1808 och 1817, som avses i släktskrönan? Eva arbetade i Sönnarslövs församling det år hennes son föddes och hon hade också någon koppling till Vittskövle där hennes flyttattest var undertecknad 1810.

Olaus dog i Äspinge och var då svarvare. I bouppteckningen finns hans redskap redovisade. De såldes på auktion till dubbla värdet de var upptagna med. Skulderna var mångdubbelt större än vad boet var värderat till. Undrar hur änkan Catharina hantlade det. Hon bosatte sig i Hårphult, eller Harphult, som det heter i dag, i Svenskös socken nära sin svägerska Dorothea. År 1817 återfinns hon i Flensma, Huaröd där hon dog 1831. Hon blev 83 år gammal. Teoretiskt kan hon ha mött Hannas barn. Även hennes döttrar kan ha träffat dem. Då kan informationen om de utomäktenskapliga barnen ha överförts till Han-

Svensköps kyrkoruin har anor sedan 1100-talet. Den övergavs på 1850-talet då den var så förfallen att den inte gick att reparera. Det var här Hanna döptes och hennes far begravdes. Vägen från byn Älmhult till kyrkan var ca 4 km.

nas barn. Men ingen av dem bodde på något slott vad jag hittat så här långt.

Dorotheas stamtavla

Hannas mor Dorothea Catharina Norgren, född 1760, hade föräldrar med släktnamn. Hennes mor hette Magdalena Heublein och var dotter till kronolänsmannen Bartholomeus Heublein, död 1733 i Degeberga. Hennes mormor Dorothea Hummel var dotter till kronolänsmannen och inspektorn Fredrik Hummel, död 1733, och Magdalena Öhrling, död 1732. Båda dog i Maglehem i östra Skåne.

Dorotheas far Andreas föddes tre månader efter att föräldrarna hade gift sig 1734. Fadern, Carl Jakob Norgren född 1711, var kronolänsmän och modern Olivia Hollström, född 1698 i Gammalstorp (K), beskrevs som "Ehrborna och dygdesamma mattrona". Hon var prästdotter och änka. Var det dessa två som tvingades gifta sig? Knapptast. Som änka var hon myndig och nya maken hade samma jobb som första mannen.

Sanningshalten

Så hur mycket av släktskränan har bäring på verkligheten? En hel del,

fast ibland placerat i fel generation. Bröllopet 1790 var inte mellan Carl och Hanna utan mellan Carls föräldrar Bengt och Gunnel. Ett omaka par åldersmässigt som nog även på den tiden fick många att höja på ögonbrynen. Att det dessutom blev barn gav säkert upphov till mer prat. De tillhörde Sölvesborgs slotts arbetare och Bengt var dräng, men inte blev det något för tidigt fött barn där heller. Hannas kusiner som fick barn innan de gifte sig kan säkert vara upphov till den delen i skränan även om det inte verkar vara något slott inblandat.

Två slott finns i området kring familjen. Maltesholms slott i Östra Sönnarslöv och Vittskövles slott inte långt från Degeberga. Kan Evas son ha något med de slotten att göra? Hur kunde släkten Barnekow hamna i skränan? Kanske Evas koppling till Vittskövle, som då ägdes av släkten Barnekow, är orsaken till det?

Hannas barn var små när de blev föräldralösa. Vem som berättade deras historia för dem går inte att säga. Barn har livlig fantasi och skapar sig en bild som de vill ha. Fadern var uppväxt på ett slott med en far som var dräng där. Det som förstärker histo-

rien är att min mor som ung vandrade på Elleholms kyrkogård när en kvinna kom fram och frågade om hon var en Barnekow då hon var så lik personerna i den släkten. Det har säkert ökat på myten om att Hanna skulle komma ur släkten Barnekow.

Att hon skulle blivit arvlös och struken ur kyrkböckerna var kanske ett sätt att förklara varför man inte hittade hennes födelseort. Det gör ju berättelsen ännu mäktigare och mystisk. Det kan säkert ha tillförts av barnbarnen i slutet på 1800-talet när det ännu var status med blåblodiga anor. Vilket barn skulle vid den tiden inte vilja ha en mormor som var adlig? ▣

Källor

- Husförhörslängder, födelse-, vigsel- och dödböcker från de församlingar som nämns i artikeln.
- Bouppteckning FIIA:14 1792-1794 akt 74 i Frosta häradsrätt.
- Flyttattest i Svenskorp (L, M) HII:1 (1800-1816) Bild 750 och 1110 hos ArkivDigital.

Jan Nilsson

Jan Nilsson valdes till hedersmedlem under Dis årsmöte i mars 2018.

JAN NILSSON gick en släktforskningskurs med sin mamma 1984 och började sedan släktforska. De var nyfikna på mammas okända biologiska fader. Det fanns en bild på moderns pappa i en T-Ford, men det var allt. De lyckades sedermera få fram information om honom och hans familj. Jans släkt är koncentrerad till södra Sverige runt Trelleborg, Ystad och framför allt Hörby. Den nordligaste orten är Kristianstad.

Jan köpte en dator, en IBM pc-kompatibel med 20 MB hårddisk, sommaren 1985 och såg sedan Disgen på Bokmässan i Göteborg samma år. Det var väldigt bra tajmat tidsmässigt. Han hade inte haft en tanke på att man kunde använda datorn för att släktforska. Bertil Magnusson sålde ett exemplar av Disgen till Jan och han blev medlem. Jan minns att Bertil sa till honom att: "det här programmet behöver du, så det ska du köpa. Och sedan kommer det bli problem och då ringer du till mig". Och så fick han telefonnumret.

– Och det var bra för det var inte busenkelt att börja med Disgen, säger Jan.

Jan har hela tiden varit mer intresserad av teknologi än släktforskning. Han skaffade en dator och halkade sedan liksom in på släktforskningsidan. Det var inte primärt för släktforskningen som Jan gick med i Dis utan det var på grund av datorn.

Jan blev medlem i Staffanstorps släktforskarförening samma år han skaffade dator och Disgen. Jan är numera även föreningens ordförande vilket han varit 25 år. Ove Billing, Frans Johansson och Jan pratade tidigt om att starta en datoravdelning till Staffanstorps släktforskarförening.

Nu blev det istället så att de var med och startade regionföreningen Dis Syd 1992. Ordförande var Ove Billing, medan Frans Johansson blev kassör och Jan Nilsson sekreterare. – Vi var ett ganska kreativt gäng. Det var Dis Syd som först startade upp fadderverksamhet. Både Frans och Ove såg att det fanns ett stort behov av stöd och hjälp för att komma igång med att använda Disgen.

När Ove Billing flyttade valde han att bli sekreterare och Jan blev ordförande i Dis Syd.

Jan var dessutom ledamot i Sveriges Släktforskarförbunds styrelse i början av 2000-talet, samt ledamot i Skånes Släktforskarförbunds styrelse. Innan dess hann den mycket engagerade Jan även vara ordförande i den lokala hembygdsföreningen i sju år. Den tidigare ordförande hade fått en plötslig hjärtinfarkt och då ingen var beredd att ta hans plats ställde Jan upp.

Förutom allt styrelsearbete har Jan aktivt deltagit i föreningarnas verksamhet samt ofta fotograferat olika tillställningar för vidare publicering i föreningarnas kommunikationskanaler.

Jan hinner inte släktforska så mycket nuförtiden. Ja, egentligen har han aldrig släktforskat så mycket. Han har aldrig hunnit. Han har engagerat sig mycket i föreningslivet samt drivit en fotoaffär sedan 1970. Genom sitt yrke har han fått kunskap så att han även kunnat hålla kurser om fotografering och digitalisering. Men han har inte hunnit digitalisera sitt eget material.

Jans släkting Peter Larsson hittade en gemensam ana som var anklagad för mord i början av 1800-talet. Jan har fått en kopia på det elva sidor långa dokumentet som beskriver

domstolsarbetet. En man hade avlidit på grund av att en vagn hade kört över honom. Hästen och vagnen tillhörde Jans släkting. Ingen visste hur det hade gått till. Utredningen var noggrant utförd och de hade bland annat mätt upp bredd och avstånd på hjulen på vagnen och på märkena på bröstkorgen på den avlidne. Efter en lång och utförlig undersökning kom domaren fram till att man inte kunde fastställa vem som dödat mannen eftersom alla inblandade hade varit mycket berusade. Domaren konstaterade att endast hästen visste vem som var den skyldige. Men hästen sa ingenting. Jan funderar på om det kanske till och med var hästen som själv hade börjat gå och oavsiktligt dragit vagnen över mannen som dog.

Några yngre släktingar som är intresserade av släktforskning finns inte, men Jan känner sig nöjd med det. Oavsett om någon kommer att vara intresserad av hans släktforskningsmaterial i framtiden så har det skänkt honom glädje nu.

Jans viktigaste släktforskningstips eller uppmaning är att vara noggrann.

– Det är så lätt att hamna på fel spår. Kontrollera informationen. Kontrollera källorna. Och lita inte på information som snabbt och enkelt dyker upp i någon databas på datorn. Det är verkligen viktigt att tänka på, säger Jan.

Jan menar att Dis styrka är det stora antalet medlemmar samt att man hjälper till genom fadderverksamheten. Den stora skaran som kan hjälpa och lotsa en framåt i användningen av Disgen finns inte hos de andra släktforskningsprogrammen. Faddrarna är styrkan nu och kommer även att vara det i framtiden. ▣

Carl-Olof Sahlin

Foto: Hans Bjørnevik

Carl-Olof Sahlin valdes till hedersmedlem under Dis årsmöte i mars 2018.

CARL-OLOF SAHLIN är född i Gällivare och uppvuxen i Kiruna men hans anor finns söder om Dalälven. Hans fars släkt kom från Skåne, Västmanland och Västergötland medan mors släkt kom från Uppland, Småland och Dalarna.

Carl-Olofs farfar, Carl Andreas Sahlin, började redan som 21-åring att samla släktmaterial och intervjua släktingar, främst sin mormor. Han förmådde även alla nära släktingar att skriva ner sina levnadsberättelser. Han hade till slut samlat ihop så mycket material att det fyllde 26 hyllmeter när det donerades till Riksarkivet av hans ättlingar. Carl-Olofs farfar startade även Sahlinska släktföreningen som fortfarande är livaktig. Carl-Olofs pappa fortsatte med släktforskningen och skrev en släktkrönika som även inkluderade hustruns släkt.

– Pappa bodde uppe i Kiruna så det var nog lite svårt att hitta uppgifter. Mycket information hämtade pappa därför från Svenska släktkalendern, förutom det som hans svärföräldrar berättade. Släktkrönikan var skriven i tusch på fint linnepapper. Pappa hade ritat av många porträtt samt gårdar och kyrkor av intresse för släkten, säger Carl-Olof.

Pappans släktkrönika kom sedan i Carl-Olofs ägo. Han började komplettera den med sin hustrus släkt. Han kontrollerade även sin farfars information och upptäckte att det fanns en hel del fel. Hans mormor hade till exempel blandat ihop olika generationer då hon berättade.

Carl-Olof var inte så intresserad av släkten som barn, utan intresset väcktes efter han startat familj. Carl-Olof började släktforska 1965 och då fo-

kuserade han på hustruns släkt. Han gick ingen kurs utan studerade boken "Släktforskning för alla" av Börje Furtenbach. Hans pappa hade även tipsat om att titta i herdaminnen då det finns ganska många präster bland anorna samt en del adel.

Carl-Olof stötte på problem då han började forska på sin hustrus släkt eftersom kyrkböcker brunnit i sockarna Horn och Hycklinge i Östergötland. Det blev mycket pusslande med bouppteckningar och andra källor för att fylla i informationen som fanns i de förstörda böckerna. All den informationen finns nu sparad i Disbyt.

– En lustig sak var att jag upptäckte att min fru och jag var 14-männingar. Så när folk sa att de inte pratade med sina släktingar så ofta brukade jag säga att jag pratar med min 14-männing varje dag, säger Carl-Olof.

Carl-Olof har tre barn, men de är inte så värst intresserade av släkten. Han hoppas dock att någon kommer att vara intresserad av att ta över och fortsätta släktforskandet.

Då Carl-Olof skulle börja sin släktforskning ville han skriva ner det på ett ordnat sätt och upptäckte snart Disgen. En ABC80 fanns på arbetsplatsen. Disgen var precis det han hade saknat. Han började använda Disgen 3.5. Carl-Olof påtalade tidigt hur tungrovt det var att registrera ny information och kom med lösningar i olika insändare. Han gjorde egna ändringar i programkoden för att göra inmatningen enklare. Efter det har han själv ändrat i koden och lagt till ny funktionalitet allt eftersom. Han har använt sin specialutvecklade Disgen 3.5 ända fram tills helt nyligen, för endast några månader sedan! Och det tog slut enbart på grund av ett dator-

haveri. Hans Disgen-version liknade inget annat och hade många av de finesser som senare officiella versioner fått. Nu är Carl-Olof tvungen att börja använda Disgen 8.2 för att senare kunna börja använda en mer samtida version av Disgen.

Carl-Olof är civilingenjör och har arbetat som elkonsult inom husautomation. Under utbildningen ingick även en kortare datorkurs och det var den som fick honom att komma igång med sin omprogrammering och utveckling av en egen Disgen. De tidiga manualerna till Quick Basic och Basic innehöll tillräckligt med information för att han skulle kunna sätta igång med arbetet direkt.

Göran Tegnér var med i Dis styrelse 1988 och fick då även uppdraget att starta en regionförening i Stockholm. Regionföreningen kallades först Dis-Stockholm, men blev sedan Dis-Öst. Carl-Olof var sekreterare i interimstyrelsen. Senare blev han ordförande och var det under många år. Numera är Carl-Olof sammankallande i valberedningen. Allt sedan Olof Cronberg presenterade Disbyt på en funktionsnärsträff för många år sedan har Carl-Olof varit engagerad i produkten, bland annat som Disbyt-ombud.

Carl-Olof är lite fundersam över hur Dis ska klara sig i framtiden. Men han tycker att Dis har ett stabilt ben i Disgen och även Disbyt. Carl-Olof hade kanske önskat att Disgen hade skrivits om på ett annat sätt, men det är ju inget att orda om nu.

Carl-Olofs bästa släktforskningstips är att kontrollera en gång till att man läst och registrerat informationen korrekt samt helst att även kontrollera informationen i andra källor. ▣

DNA-krönika

FAMILYTREEDNA (FTDNA) har uppdaterat sin kromosomvisare. Den har fått ett modernare utseende och bättre funktionalitet. FTDNA:s nya kromosomvisare liknar nu den som finns hos MyHeritage (MH). Jag tyckte inte alls om den nya kromosomvisaren då jag först såg den. Den tar ju så stor plats att man måste skrolla för att se fler än två-tre kromosomer. Jag hade föredragit om kromosomerna visades som tidigare med alla matcher representerade i en uppritad kromosom, kompakt och överskådligt. Men det är egentligen det enda negativa. Allt annat har blivit bättre.

Man kan nu jämföra sju istället för fem personer. Och det är så mycket enklare och smidigare att välja vilka personer man vill jämföra samt ta bort och lägga till personer direkt i kromosomvisaren. Om man går direkt till kromosomvisaren finns alla träffar i listan där och man kan enkelt sortera och söka efter personer att lägga till. Det är en stor förbättring mot tidigare då det kändes omöjligt att välja nya personer i kromosomvisaren eftersom det var så arbetsamt att hitta personen man sökte. Om man väljer att filtrera träffarna efter om de är släkt med en annan träff, genom ICW (in common with), läggs nu den personen automatiskt in i listan för kromosomvisaren.

MyHeritages första användarkonferens hölls under en novemberhelg i Oslo. Där visades flera DNA-nyheter

som kommer snart eller planeras för framtiden. MH:s har en ny kartfunktion så att man kan se på en karta om en träff och du har anor i samma områden. MH kommer snart även kunna ta emot föremål med gammalt DNA, som gamla kuvert och frimärken, för att utföra DNA-testning. Många av nyheterna verkar vara på gång hos flera aktörer och det intressantaste är nog hur man ska förbättra informationen man får i sin matchningslista. Man ska få mer hjälp med att lista ut hur man är släkt med sina träffar genom att företagen jämför träffarna med sina matchningar och deras och andras släktträd med gemensamma namn samt olika källor för att hitta matchningar och gemensamma anor eller räkna ut hur man troligtvis är släkt. Den processen gör också att företagen sedan kan rekonstruera delar av anornas DNA-profiler. Användarkonferensen, som även handlade om traditionell släktforskning, filmades och kan ses på MH:s kanaler på Youtube och Vimeo samt deras Facebooksida.

Diahan Southard tipsade om att titta på en DNA-träffs släktträd och räkna bakåt i generationerna för att enkelt se var man borde börja leta efter en gemensam ana. Om matchen beräknas vara en femmänning måste man hoppa fem steg bakåt i generationerna innan man har möjlighet att hitta en gemensam ana. Se bilden.

Det har förts många diskussioner under hösten om hur mycket DNA-information man kan dela med sig av

och visa offentligt samt hur man gör en källhänvisning till genetiska bevis. Det är en ny verklighet att anpassa sig till och alla som släktforskar med hjälp av DNA behöver fundera på de här frågorna. På webbplatsen Genetic Genealogy Standards, www.genetic-genealogystandards.com, finns dokument att ladda hem för att lära mer om de här frågorna. De etiska riktlinjerna finns även översatta till svenska på www.ssgg.se/standard.pdf.

Det ramlar in fler och fler träffar hela tiden. Jag har tusentals träffar att studera och det är både bra och dåligt. Det är svårt att få en överblick men det är bra att ha många träffar som kan visa i vilken gren man ska leta efter en gemensam ana till en gemensam träff. Jag har hittat kopplingen till flera nya träffar. En del träffar har funnits länge i min lista och då har jag till slut hittat kopplingen genom att släktforska lite mer och leta noggrannare bland personer som redan finns i min släktdata-bas. Ibland är det lätt att missa att till exempel männen med efternamnen Henriksson, Hindrichsson och Hindriksson är samma person.

Det är lite krångligt att få in träffarna från MyHeritage till Genome Mate Pro (GMP). Det finns ingen färdig importmall i GMP för data från MH utan den får man skapa själv. Det finns instruktioner på internet hur man kan göra, men det förutsätter att rekommenderade tillägg fungerar som förväntat, och det har de inte gjort för mig än. ▣

1	2	4	8	16
				17
			9	18
				19
		5	10	20
	1			21
			11	22
				23
		6	12	24
				25
			13	26
	3			27
		7	14	28
				29
			15	30
				31

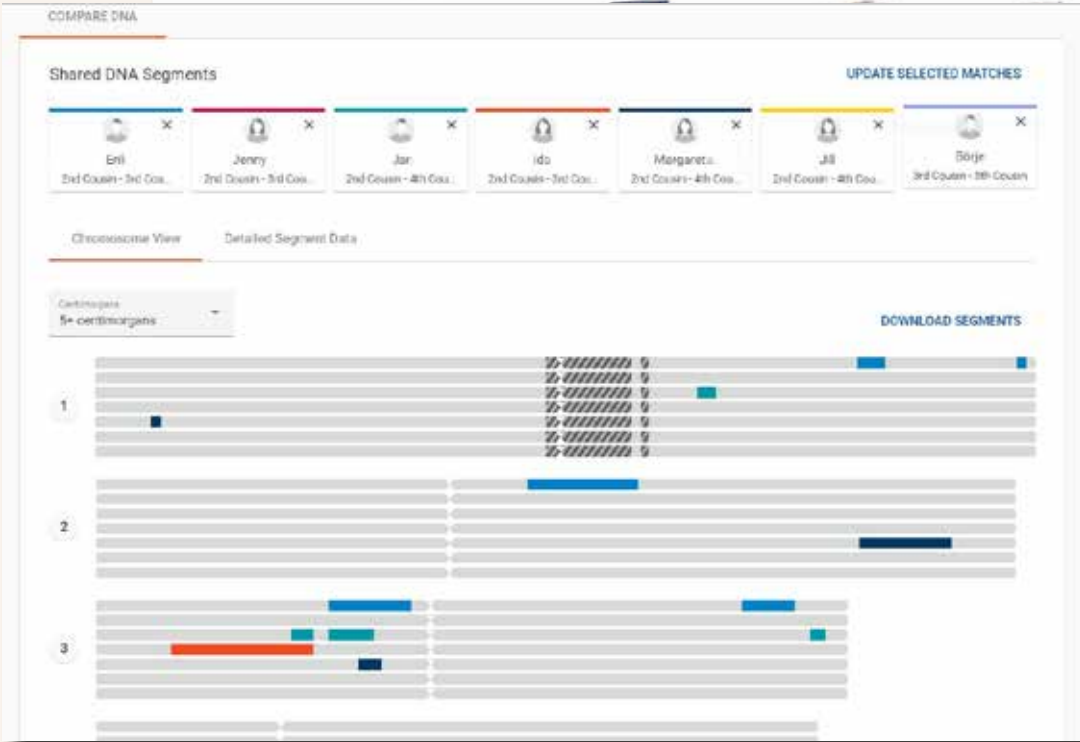
Se snabbt var du bör söka gemensamma anor i en släktings antavla genom att numrera generationerna som ovan. För gemensamma anor med en 4-männing (3C), leta först i kolumnen märkt med en fyra.

MyHeritage LIVE
OSLO • 2-4 NOV 2019

Thank you to everyone who joined us for the first-ever MyHeritage User Conference!
Check out the conference highlights on our blog

Venue: FAQs

COMPARE DNA

Shared DNA Segments

UPDATE SELECTED MATCHES

Chromosome View Detailed Segment Data

Chromosome: 5+ centimorgans

DOWNLOAD SEGMENTS

1 2 3

Eril 2nd Cousin - 3rd Cos. Jenny 2nd Cousin - 3rd Cos. Jan 2nd Cousin - 4th Cos. Ida 2nd Cousin - 3rd Cos. Margaret 2nd Cousin - 4th Cos. Jill 2nd Cousin - 4th Cos. Börje 3rd Cousin - 3th Cousin

FamilyTreeDNAs nya kromosomläsare.

Sveriges Befolkning 1985

Nyligen presenterade ArkivDigital ett nytt stort register: *Sveriges befolkning 1975*, med uppgifter om alla svenskar detta år. Nu fortsätter vi framåt i tiden och lanserar ett register över *Sveriges befolkning 1985*.

I det nya registret hittar du persondata om i princip alla svenskar som levde då. De viktigaste uppgifterna som ingår är fullständigt namn, adress, födelse- och -församling, vigsel- eller tidpunkt för senaste civilståndsförändring samt aktuell mantalsskrivning och föregående mantalsskrivning. Vidare framgår vilka personer som bodde i samma hushåll.

Det finns många olika sätt att söka efter personer i det nya registret: På för- och efternamn, födelse- och -ort, hemort och olika sorts kombinationer av dessa uppgifter,

exempelvis alla Leif som är födda den 13 september 1928.

Du kan också söka på kombinationer av namn inom samma hushåll och exempelvis hitta alla Bertil Lundberg vars maka hette Edit.

Källan till *Sveriges befolkning 1985* är ett utdrag ur 1986 års mantalslängd och avser förhållandena den 1 november 1985. För Uppsala län saknas mantalslängden 1986. Istället redovisas uppgifter ur 1987 års mantalslängd, avseende förhållandena den 1 november 1986.

Sveriges befolkning 1985 ingår i ArkivDigitals Allt-i-ett-abonnemang.

ArkivDigital arbetar för närvarande med flera andra stora personregister. Snart kommer *Sveriges befolkning 1940*.

Läs mer på www.arkivdigital.se

ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

ArkivDigital är Sveriges ledande leverantör av historiskt källmaterial via internet. Våra kunder är historiker, släkt- och hembygdsforskare och andra som vill studera källorna i original. Bolaget grundades 2005 och har i dag ca 35 anställda och 370 aktieägare.

REDAKTÖR

Helge Olsson

helge@dis-syd.se

www.kulturenanderslov.se/helge

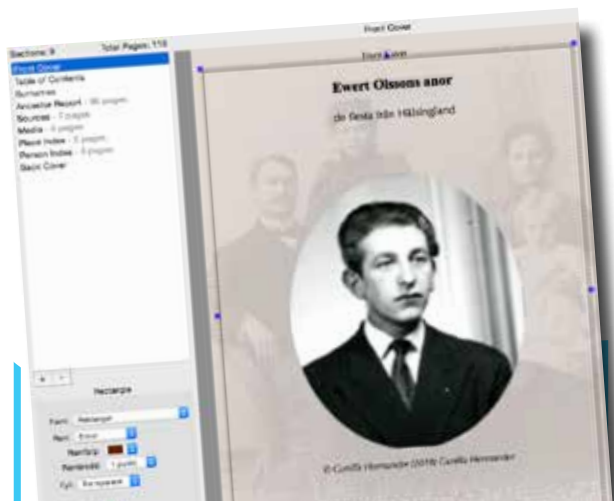
MACSPALTEN

I dagens Macspalt beskriver Gunilla Hermander hur man kan skapa en släktbok i Reunion 11.

ATT GÖRA en bok med hjälp av Reunion 11 är enkelt. Det allra första du behöver göra är att kontrollera att den text du vill ha med i tryck finns skrivet i notiser med mera. Kontrollera samtidigt stavning och grammatik. Men det kanske du redan har gjort. Det går inte att ändra något när boken väl är skapad som en pdf-fil.

Välj den person som boken ska utgå ifrån och gör sedan enligt följande:

1. Välj Rapporter > Bok.
2. Bestäm format – Anor (till exempel).
3. Bestäm vilken persons anor det ska vara.
4. Bestäm antal generationer som ska tas med.
5. Bocka i rutan för privatfiltrering, om du vill ha det.
6. Layout – definiera layout. Markera det du vill ha med i utskriften. Gå igenom de olika inställningsfälten och markera det du vill ha med.
7. Inkludera – markera det du vill ha med.
8. Skriv in bokens titel.
9. Skriv in en eventuell underrubrik.
10. Ange författarens namn.
11. Skriv in upphovsrättsinformation.
12. Välj Skapa bokprojekt.
13. Spara som – namnge filen.
14. Välj Skapa.
15. Markera Front cover (framsida). Bocka i om du vill ha med innehållsförteckning, rubrik och sidfot.
16. Lägg in en eller flera bilder på framsidan. Leta upp den bild du vill använda och dra den till Boken.
17. Till vänster finns det inställningar där du kan bestämma bildens egenskaper, som till exempel transparens.
18. Markera Back cover (baksida).
19. Bestäm hur sidan ska se ut. Följ samma steg som för framsidan, se ovan.
20. Välj Skapa > Öppna pdf-bok.
21. Namnge boken.
22. Välj förhandsvisa. Boken är klar.

Anförluster och antal anor

DET FINNS många diskussioner, och några forskningsresultat, om hur många anor man har och hur alla människor är släkt med varandra att ta del av på internet. Det finns inga exakta siffror att räkna med när det gäller hela världen och så långt tillbaka i tiden. Och det finns alltid undantag som till exempel populationer som har levt isolerade väldigt länge. Men antal anor fortsätter inte att fördubblas för varje generation bakåt i tiden eftersom de tänkta anorna till slut är fler än antalet människor på jorden.

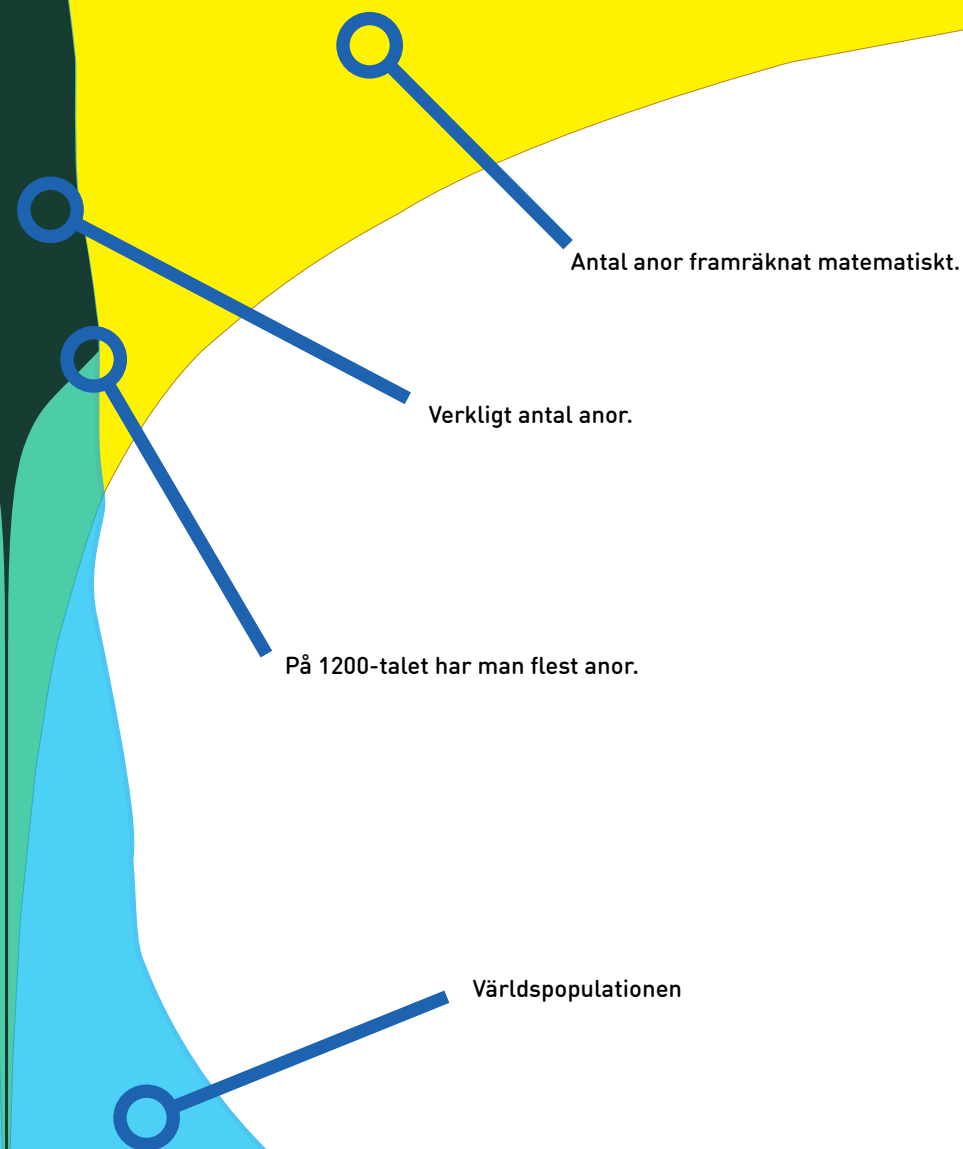
Antal människor på jorden har hållit sig relativt konstant under lång tid och det är först under de senaste århundradena som antalet ökat markant. Världspopulationen på 1100- och 1200-talet var 300 till 400 miljoner. Under 1600-talet hade populationen ökat till cirka 500 miljoner men i början av 1800-talet hade världspopulationen redan passerat 1 miljard.

Det finns givetvis stora skillnader mellan olika släkter, en del har många anförluster redan någon generation bort medan andra måste leta flera hundra år bakåt bland anorna innan några anförluster upptäcks. Men anförluster blir det till slut för alla. Anor

mycket långt bak finns med hundratal eller tusentals gånger i våra anträd. Det är egentligen inte ett anträd utan mer en väv eller ett skatbo med sammanflätade grenar. När man är så långt tillbaka i tiden kan man inte tänka på anor på samma sätt som vi brukar göra vid traditionell släktforskning.

Om man går cirka 30 generationer bakåt, till 1200-talet, har man flest unika anor i sitt anträd. Sedan smalnar det av. Man är släkt med en ganska stor del av världsbefolkningen redan då. En nordbo har på 1200-talet alltså större delen av Nordens befolkning i sin antavla, ytterligare några hundra år bakåt i tiden har man alla européer i sin antavla. Gå bakåt några tusen år till och du är släkt med alla på jorden. Påståendet att alla på jorden är minst 50-männingar med alla andra nu levande personer kanske inte stämmer helt. Men man är minst 50-männing med en stor andel av världspopulationen.

Alla "européer" som levde på 800-talet och som har levande ättlingar är en ana till alla levande européer i dag. Cirka 80% av de som levde då har ättlingar nu. Alla med europeiskt ursprung har därför till exempel Karl den store

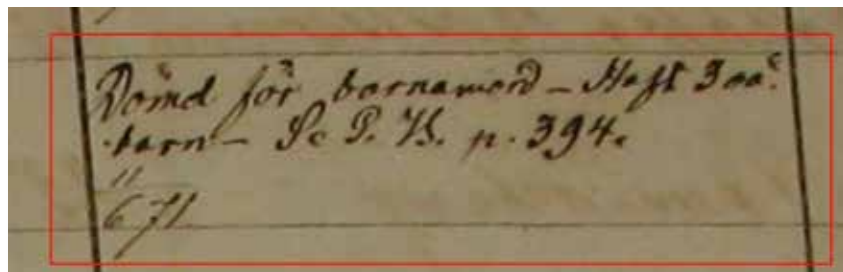

(742–814) bland sina anor. En del är släkt med Karl den Store på många fler sätt än andra. Men vi är alla släkt. Och du behöver bara en länk mellan olika kulturella grupper bland dina miljontals förfäder för att dela anor med alla i den gruppen.

Så var glad om andra släktforskare har kommit långt bakåt på en gren, de är antagligen dina släktingar också, även om du inte hittat några bevis i arkiven. Dina och mina anor var antagligen med och byggde pyramiderna och det var antagligen även våra anor som blev begravda där.

Studera diagrammet och fundera en stund på din bakgrund och dina anor. Diagrammet bygger på beräkningar och förenklingar. Det är inte meningen att man ska kunna läsa ut några exakta siffror utan åskådliggöra till exempel hur många anor som saknas för att fylla vår matematiska modell.

Diagrammet visar hur förutsättningarna ser ut. Den gula ytan visar hur många anor man förväntar sig genom att räkna fram dem matematiskt. Den grå ytan visar verkligt antal anor och den blå representerar världspopulationen. ▣

Prästen hade i husförhörboken antecknat: "Dömd för barnamord - haft tre oäkta barn".

Vad ett torp kan berätta

DÅ JAG för Motala hembygdsförenings torpkommittés räkning forskade på boende från olika torp i och omkring Motala hittade jag i en husförhörbok från åren 1866–1872 en familj boende på torpet Skogskälla, Ödeby ägor, Lemunda rote. Prästen hade i marginalen antecknat om hustrun: "Dömd för barnamord – haft tre oäkta barn". Detta ville jag undersöka närmare och jag letade upp och följde Johanna Jansdotter, som kvinnan hette, från födelse till död.

Johanna föddes den 1 oktober 1825 i torpet Norrbo under Ervasteby. Som så ofta var vanligt förr i tiden flyttade familjen en hel del. Då Johanna var två år flyttade de till en backstuga i Kristberg som kallades Sjöfallet och där Johannas farfar och farmor bott tidigare. Nu var farfar död och fadern Jan fick arbete som dagkarl, en benämning på en arbetare som mot dagslön utförde grövre arbeten.

Efter mindre än ett år återvände de till Motala men det blev inte långvarigt och i mars 1828 var de tillbaka i Kristberg där fadern nu blev dräng. I november samma år flyttade de på nytt, nu till Lövkullen, Björka och till ett nybyggt torp där de blev kvar en tid.

År 1842 flyttade Johanna som 17-åring till Djupvik där hon blev piga och året efter flyttade hon till Lerbäck i Närke och tjänade som piga på några olika ställen. Den 26 juli 1844 drunknade fadern i sjön Salstern och modern som var utfattig blev ensam med de yngsta barnen, 8 och 12 år gamla.

Johanna vistas i Snavlunda i nuvarande Askersunds kommun och här hamnar hon i "olycka", blir alltså gravid och får ett så kallat oäkta barn. Johanna vill inte, eller får inte, berätta vem som är far till barnet. Förmodligen miste hon sin tjänst och måste flytta då hon i kyrkboken skrivs på sidan för "lösa personer utan hemvist". Dottern blir bara 1½ år gammal då hon omkommer genom "vådlig händelse i källa" som prästen skriver. Jag har försökt få fram något mer om denna vådliga händelse, men har inte lyckats – ännu.

I början på år 1851 får hon ytterligare en oäkta son, Carl Johan, och de båda flyttar tillbaka till Motala. 1854 blir Johanna gravid för tredje gången och antagligen brister det för henne och hon ser ingen annan utväg än att ta livet av sitt nyfödda barn.

Jag hittade en notis i Nerikes nya Allehanda från den 24 januari 1855.

"Nästlidne onsdag förewar wid urtima ting med Sköllersta härad ransakning angående pigan Johanna Jansdotter ifrån Tycke egor i Snaflunda socken, åtalad för barnamord. Johanna Jansdotter erkände derwid, att hon, som på senare tider hufwudsakligen gått omkring och sålt karameller, lördagsaftonen den 9 December nästlidet år ingått till soldaten Lars Nord på Norrtorps egor i Sköllersta socken, åtföljd af sin treårige son Carl Johan, samt begärt och erhållit tillstånd att der tillbringa natten. Efter det hon hwilat en stund, hade hon kännit förbud till sin annalkande förlossning, af hwilken anledning hon uppstigit, utgått utur stugan och utanför fönstret genast framfödt ett flickebarn. Hon fattade barnet om halsen för att på så sätt hon någon tid påtänkt, qwäfwä detsamma; men, som barnet skrek och sprattlade med benen, tog hon det i ena benet och slungade det emot den frusna, men något upptinade, marken, hwaraf, enligt Läkarens utlåtande, båda kjecken benen blifwit spräckta till två tums längd hwardera. Hustrun i huset, som tyckte att Johanna Jansdotter war nog länge ute, gick derföre ut på förstugubron för

Rättings- och Polisskrif.

Härmed undan förman och utmana ting med
Största blåd ransakning angående pigan Johanna
Jansdotter (som i den sista i Enskilda staden, där
hon för barnmord. Johanna Jansdotter erkände det
sagt, att hon, som på skottet till hufvudskallan
sitt omkring och till karameller, i barnskatten den
3 November nästlöst är inläst till solbarns barn
Nerd på Hufvudsgator i Största staden, tillfäst
att en tröstet som Gatt Johans, samt begär och en
dålig tillstånd att det tillståndet natten. Efter det
hon blivit en död, hade hon följt följande till sin
användande följande, af twifeln anledning som
uppgifit, något utaf hagen och utaf det följande
som framföret ett tillstånd. Den följande följande
hagen till att de till den någon till redan skänkt,
pömlig delstämman, som, som barnet till och spratt
fäst som barnet, till den det i ena följande och följande
till som den följande, men något utaf följande, maktet
maktet, enligt Största staden, till den följande
till den följande till den följande följande. Den
följande i följande, som följande, att Johanna Jansdotter
som den följande, till det följande utaf följande följande
att se efter Johanna, ropade på henne och erhö
swar, att hon snart skulle komma. Mörkret hindrade
hustrun, att se något. Johanna Jansdotter gick
derefter in, men afdånade på tröskeln till stugan,
men förklarade detta blott vara en följd af mattighet
uppkommen deraf, att hon några dagar varit plågad
af utsot. Morgonen derpå gick Johanna åter ut och
upptog ifrån födslostället den döda kroppen och
gömde den i en stenmur straxt bortom stugoväggen.
Eftermiddagen dagen efter lemnade hon Nords hus,
medtog då det döda barnet och gömde det i en stenmur
på Ulfåtorps egor, der hon tillbragte den påföljande
natten, hwarefter hon begaf sig till Höketorp. Under
tiden hade hustru Nord kommit underfund med, att
Johanna om natten, då hon varit ute, födt barn, samt
anmält förhållandet för Fjerdingsmannen Olof Sörberg
i Munslätt, som fängslade och förde henne till
Länsmannen Löfqvist i Ärla, under hwilken försling
hon, då de kommit till den stenmur, hwarefter hon
gömt liket, begärt få stiga af kärnan och framtaga
barnet. Johanna Jansdotter, som är född den 1
Oktober 1825 på Erfwesta egor i Motala socken
och fört till denna drastiska åtgärd. Barnamord har
förekommit i alla tider och under 1800-talet var
det den främsta anledningen till fängelsestraff för
kvinnor.

Ovan: Centralfängelset på Norrmalm för kvinnliga fångar öppnades 1827 och ses till vänster på denna bild från 1895. Vänster: Tidningsnotis om barnamordet.

att se efter Johanna, ropade på henne och erhö
swar, att hon snart skulle komma. Mörkret hindrade
hustrun, att se något. Johanna Jansdotter gick
derefter in, men afdånade på tröskeln till stugan,
men förklarade detta blott vara en följd af mattighet
uppkommen deraf, att hon några dagar varit plågad
af utsot. Morgonen derpå gick Johanna åter ut och
upptog ifrån födslostället den döda kroppen och
gömde den i en stenmur straxt bortom stugoväggen.
Eftermiddagen dagen efter lemnade hon Nords hus,
medtog då det döda barnet och gömde det i en stenmur
på Ulfåtorps egor, der hon tillbragte den påföljande
natten, hwarefter hon begaf sig till Höketorp. Under
tiden hade hustru Nord kommit underfund med, att
Johanna om natten, då hon varit ute, födt barn, samt
anmält förhållandet för Fjerdingsmannen Olof Sörberg
i Munslätt, som fängslade och förde henne till
Länsmannen Löfqvist i Ärla, under hwilken försling
hon, då de kommit till den stenmur, hwarefter hon
gömt liket, begärt få stiga af kärnan och framtaga
barnet. Johanna Jansdotter, som är född den 1
Oktober 1825 på Erfwesta egor i Motala socken

och förut haft twänne oäkta barn, wi-
sade mycken ånger öfwer sitt brott,
och yttrade ofta under ransakningen
fruktan för att ej någonsin kunna er-
hålla Guda förlåtelse. Målet anstår i
afbidan på upplysningar om Johanna
Jansdotters förra lefnadsförhållande.”

Det är verkligen en otäck historia
som beskrivs i tidningsartikeln, men
den förklarade det jag hade miss-
tänkt. Hon såg ingen möjlighet att
kunna livnära sina två små barn och
sig själv med att sälja karameller och
tigga mat och övernattning hos någon
vänlig torpare och i sin desperation
tog hon till denna drastiska åtgärd.
Barnamord har förekommit i alla ti-
der och under 1800-talet var det den
främsta anledningen till fängelsestraff
för kvinnor.

Märkligt nog var det förr i tiden så
att för att dömdet av ett barn skulle
klassas som barnamord måste bar-
net vara utomäktenskapligt (oäkta).
Om ett barn dömdes inom familjen
av en gift man eller kvinna dömdes
föräldrarna inte för mord. Straffet
för barnamord var avrättning, genom
halshuggning eller bålbränning. Dock
var det snarare regel än undantag att
kvinnor benådades och istället blev

dömda till straffarbete vid så kallade
spinnhus. Namnet spinnhus kommer
antagligen av att kvinnorna fick spin-
na garn som straffarbete.

Johanna togs in på Centralfängelset
på Norrmalm i Stockholm den 3 no-
vember 1855 och var då 30 år gammal.
Centralfängelset på Norrmalm för
kvinnliga fångar öppnades 1827. Fäng-
elset låg vid nuvarande Norra Bantor-
get och lades ner i november 1896.

De flesta i fängelset var arbetsfångar
som ålagts tvångsarbete för lösdriveri
och prostitution, övriga var straff-
fångar som vanligtvis dömts för stöl-
der eller barnamord. Nästan en tred-
jedel av kvinnorna dog på Norrmalms
kvinnofängelse, en tredjedel ungefär
återvände aldrig till sin hemsocken
utan stannade kvar i Stockholmstrak-
ten. Förmodligen tog de nya namn
och försökte bygga sig en ny tillvaro.
Den sista tredjedelen av kvinnorna
återvände hem och av dem förblev
två tredjedelar ogifta. En liten grupp
gifte sig, fick barn och verkar ha levt
ganska normala liv. Johanna tillhörde
denna senare tredjedel.

Efter strafftidens slut, närmare be-
stämt den 19 november 1860, flyttar
Johanna tillbaka till Motala och blir


```
00082 Olof Cronberg, Södra Järnväggsgatan 21 A, 352 34 VÄXJÖ, 0470-21763, <olof.cronberg@abc.se> www.cronbergsgenealogi.se 2017-09-02
00082 7 Kastman\Jonas Lönneberga, Kalmar län 1822-d1822 I42575 20:58 FB
00082 7 Kastman\Jonas Lönneberga, Kalmar län 1822-d1822 I42575 I7540 FB
00082 7 Kastman\Jonas Vimmerby, Kalmar län f1754 I42575 20:58 FB
00082 7 Kastman\Jonas Vimmerby, Kalmar län f1754 I42575 I7540 FB
00082 7 Kastman\Kristina Margareta Vimmerby, Kalmar län f1786 I42577 20:68 FB
00082 7 Kastman\Kristina Margareta Vimmerby, Kalmar län f1786 I42577 I7550 FB
00082 8 Marcellus\Maria Katarina Petronella Lönneberga, Kalmar län f1812-d1873 I42579 I7561 FB
```

Disbyt-ombudet skickar bland annat en sammanställning med de viktigaste matchningarna du har. Den visar tydligt vilka forskare som har intresse för samma personer som du.

Nya anor utan ansträngning

VÅR INBOX svämmas över av mejl med erbjudanden som är för bra för att vara sanna. Men det här är ett erbjudande som verkligen är värt att testas.

Jag har fått över 19 nya anor i mitt släktträd utan att egentligen anstränga mig. Dessutom fick jag en lista med flera hundra potentiella vänner som alla är intresserade av släktforskning och kanske även är mina släktingar. Det är helt gratis, i alla fall om du är medlem i Dis. Börjar du bli nyfiken?

Under tre år har jag släktforskat aktivt och samlat ett träd med drygt 2000 personer. Jag har lagt många timmar på vissa anor där kyrkböckerna saknas, är svårlästa eller vissa viktiga uppgifter saknas. Jag trodde inte att jag skulle komma längre. Men så gick jag med i Dis och för ett tag sedan fick jag höra talas om Disbyt. En databas där du kan skicka in dina släktingar och få träff på andra släktforskare som har samma person i sitt träd. Spännande tyckte jag, men det tog ett tag innan jag kom till skott. Så för några veckor sedan exporterade jag en Gedcom-fil från mitt släktforskningsprogram (som inte är Disgen, men det går lika bra med andra program bara

de kan exportera Gedcom-filer) och skickade in till ett Disbyt-ombud.

Detta fick jag

Efter ett tag kom svaret. I mitt släktträd hade 1540 personer godkänts. Jag hade fått 7841 träffar i Disbyt-databasen vilket betyder att drygt fem andra släktforskare har varenda en av mina släktingar i sin databas. Chansen att få många träffar är stor. Jag fick en lista på hundratals släktforskare och vilka personer de har gemensamt med mig. Några har bara en, andra har 216! Det är lite märkligt att hitta helt okända personer som har min frus mormor och morfar i sitt släktträd, men detta kommer säkert att leda till intressanta informationsutbyten och kanske möten framöver.

Jag började med att titta mer på min morfars morfars far, Nils Jonsson i Åtvid, då jag haft svårt att komma vidare. Efter att ha skickat in bidrag till Disbyt får du mycket bättre möjligheter att utforska innehållet i Disbyt än du har annars och nu kunde jag klättra i någon annans träd. Tack vare Dis-medlem 44199 (stort tack för att du skickat in till Disbyt och hjälpt mig) hittade jag direkt nitton anor enbart till Nils Jonsson och hans hustru

Anna Catharina. Jag hade gett upp hoppet om att komma vidare där!

Hur mycket ny information kommer jag att hitta bland alla andra som jag har gemensamma träffar med när jag börjar utforska hela materialet? Kommer jag att hitta fler anor även till min morfars mormors farfar, Lars Månsson, eller min morfars mormors mormor, Kerstin Håkansdotter? Jag tror faktiskt det. Helt klart är att jag kommer hitta mycket spännande. Kanske några fel som kan rättas och jag tror säkert att jag kommer att knyta kontakt med flera forskare som har gemensamma anor med mig. Kanske kan jag få foton av någon och mer kött på benen om personer jag har i mitt släktträd. En ny värld inom släktforskningen har öppnat sig!

Disbyt

Mer information om Disbyt hittar du på disbyt.dis.se. Vänta inte, skicka in det du har nu. Du kan alltid skicka in fler gånger då du har kommit längre. Du behöver inte ha ett perfekt träd för att kunna skicka in till Disbyt. Du behöver inte heller skicka allt ditt material utan kan välja en specifik del av ditt släktträd. Disbyt är en medlemsförmån i Dis. ▣

Disbyt firar 20 år på internet

FÖRENINGEN DIS har som bekant flera verktyg. Ett av dem är Disbyt, en databas för att knyta kontakt och byta uppgifter med andra släktforskare som forskar på samma personer. I dag innehåller databasen 38,3 miljoner poster och vår devis på svenska, "genvägen för släktforskare", respektive den på engelska, "connecting generations", visar att vi ser Disbyt som ett matchningsverktyg för att hitta släkten. Nu firar Disbyt 20 år på internet men har funnits betydligt längre än så då Olof Cronberg utvecklade Disbyt redan 1989-1990.

Visserligen fanns Disbyt redan på det tidiga 1990-talet tillgängligt via modem, på det som heter FidoNet, där man kunde man koppla upp sig till Dis Family BBS och söka i Disbyt. Det var dock bara en medlem i taget som kunde ringa upp datorn. Men så började internet slå genom och Olof Cronberg filade på planer att lansera Disbyt även på internet, det hade Dis-Norge redan hunnit göra.

Föreningen Dis hade en hemsida sedan hösten 1995, och att ha Disbyt tillgängligt där blev ett naturligt nästa steg. I december 1998 hade Dis en adventskalender på hemsidan. Bakom lucka 14 lanserades Disbyt på internet. Man kunde söka bland cirka 1 miljon poster.

Nostalgitripp

Genom WayBack Machine, en sökmotor för sparade/arkiverade sidor på internet, kan man göra en resa till-

baka i tiden och ta fram lite webbsidor från förr. Det är den ideella organisationen Internet Archive som driver WayBack Machine, och den lagrar i dagsläget fler än 340 miljarder sidor (www.web.archive.org). Tyvärr finns inte sidan från den 14 december 1998 bevarad, men sidan från den 12:e finns och beskriver hur man kan få fram Disbyt-sökningar "via ett antal DISBYT-assistenter över landet som hjälper till med sökningar och jämförelser. Du kan även söka i DISBYT-databasen via DIS BBSer i DISNET, till exempel BBSen DIS Family." Två dagar senare finns Disbyt på internet och har en succéartad start. Olof rapporterar att det under första veckan delades ut fler än 300 lösenord och över 1000 sökningar gjordes.

Disbyt utseende har förändrats en del över åren men webbtjänsten har hållit för tidens tand.

Andra som fyller 20

Ur släktforsarsynpunkt kan man konstatera att två andra webbtjänster vi använder än i dag såg dagens ljus hösten 1998, nämligen sökmotorn

Google den 27 september och Släktforskarförbundets diskussions- och frågeforum Anbytarforum den 13 december. De tre 20-åringarna har alla haft stor betydelse för oss släktforskare när det gäller att hitta uppgifter och knyta kontakter oavsett var vi befinner oss, tack vare internet.

Hur fungerar Disbyt?

Alla medlemmar i Föreningen Dis kan skicka in utdrag från sina släktforskningsprogram till Disbyt, och därmed både bidra och knyta kontakter. Du skickar utdraget i form av en Gedcom-fil till något av Disbyt-ombuden (se sidan 41). Inga levande personer ur ditt forskningsmaterial publiceras, allt sådant rensas ut vid Disbyt-ombudets bearbetning av filen. När ombudet bearbetat din fil får du tillbaka en träfflista och lite uppgifter om ditt material (i tre olika filer). Ungefär en månad senare finns ditt material på webben i Disbyt. Varje post innehåller uppgift om namn, församling och årtal för händelser som född, gift och död.

Läs mer om Disbyt

I Diskulogen nummer 84 (2009), sid 6, nummer 100 (2013), sid 30-31 och nummer 111 (2015), sid 39.

I Dis jubileumsskrift "Släktforskning förr i tiden 1980-2010", sidan 37. □

Dödboken finns att
köpa i Dis webbshop
shop.dis.se

Många nyheter i nya dödboken

	Sveriges dödbok 1860–2016 färdig	Sveriges dödbok 1860–2016 förhandsversion	Sveriges dödbok 1901–2013 (SDB6)	Sveriges dödbok 1901–2009 (SDB5)
Antal poster	Cirka 13 miljoner	11 316 000	9 290 000	7 880 000

Tabell 1. Skillnaden i antalet poster mellan de senaste versionerna av Sveriges dödbok.

SÅ ÄR det dags igen med en ny utgåva av ett av de bästa verktygen för att hitta släktingar – Sveriges dödbok – en databas som ges ut av Sveriges Släktforskarförbund. I månadsskiftet november–december 2018 släpps den sjunde utgåva, nu benämnd ”färdig” eller ”fullständig för perioden 1860–2016”, till skillnad från den förhandsutgåva som släpptes för ett år sedan. Förhandsutgåvan saknade avskrifter för en tredjedel av församlingarnas dödböcker 1860–1900.

Den färdiga versionen av Sveriges dödbok 1860–2016 innehåller avskrifter av dödböcker respektive myndighetsregister för alla församlingar och därmed totalt cirka 13 miljoner poster. Jämfört med förhandsversionen är det alltså cirka 1,7 miljoner fler poster i den färdiga versionen och då har man ändå kunnat identifiera och rensa bort cirka 25 000 poster som varit dubblerade i underlaget. Att personer blir dubblerade i materialet beror bland annat på att många personer har antecknats i mer än en

församlings dödbok, kanske med lite varierande namn, och därför kan ha registrerats flera gånger.

Historiken bakom dödboken

Den första versionen av databasen Sveriges dödbok gavs ut av Släktforskarförbundet 1997, efter en originalidé av Carl Szabad i samarbete med Johan Gidlöf. Det underlag som användes från myndigheterna till de första två utgåvorna innehöll inte namnen på de som avled på 1950- och 1960-talen utan bara personnummer, dödsdatum och dödförsamling. Därför lanserade Släktforskarförbundet och dess dåvarande ordförande Ted Rosvall 2002 projektet ”Namn åt de döda”. Syftet var att få släktforskare i föreningarna runt om i landet att adoptera en församling och komplettera registren genom en rad olika källor, och därmed ge namn åt de döda. Till version 3 var detta i stort sett genomfört, men förbundet beslöt att fortsätta projektet och genom de frivilliga krafterna successivt arbeta sig bakåt i tiden.

Som kuriosas kan nämnas att under arbetet med version 3 och 4 upptäcktes att det funnits minst 9 000 personer i landet som samtidigt hade haft samma personnummer, och 42 fall där tre olika personer hade haft samma personnummer. Födelsenummer med tre siffror infördes 1947 och det döptes om till personnummer när den fjärde kontrollsiffran kom till 1967 och folkbokföringen sedan datoriserades. De med dubbla eller tredubbla personnummer kunde inte upptäckas innan det centrala landsomfattande registret fanns.

Innehåll i färdig version

Registreringsarbetet i projektet Namn åt de döda (NÅDD) har sedan 2016 letts av Anders Berg, projektledare på Släktforskarförbundet, och förbundet tackar på projektsidan på Nät-tidningen Rötter alla frivilliga krafter som hjälpt till att registrera och komplettera dödböcker landet runt, totalt cirka 500 personer.

Den nya, färdiga, versionen har i princip 100 % av de avlidna i Sverige

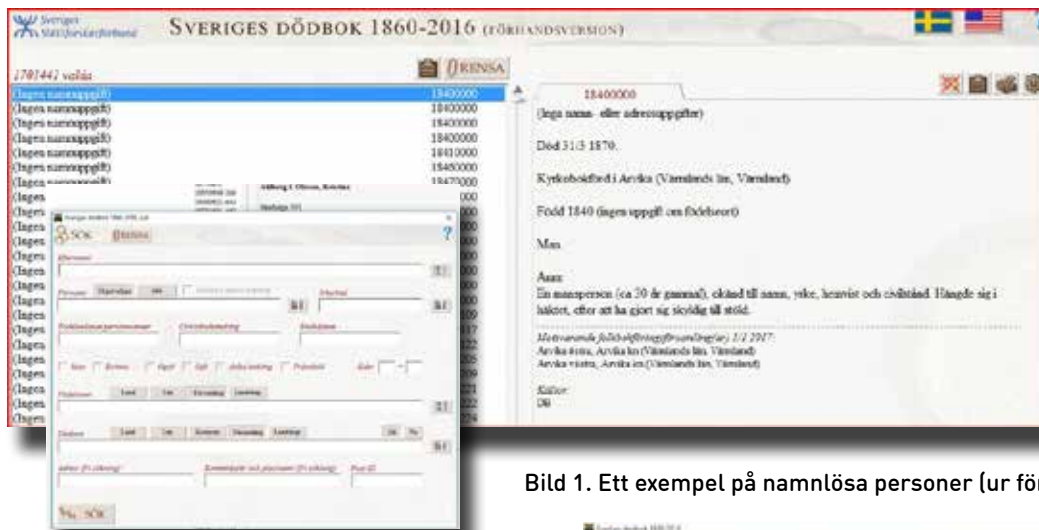

Bild 1. Ett exempel på namnlösa personer (ur förhandsversionen).

Bild 3. Sökrutan, nu även med fritextsökning

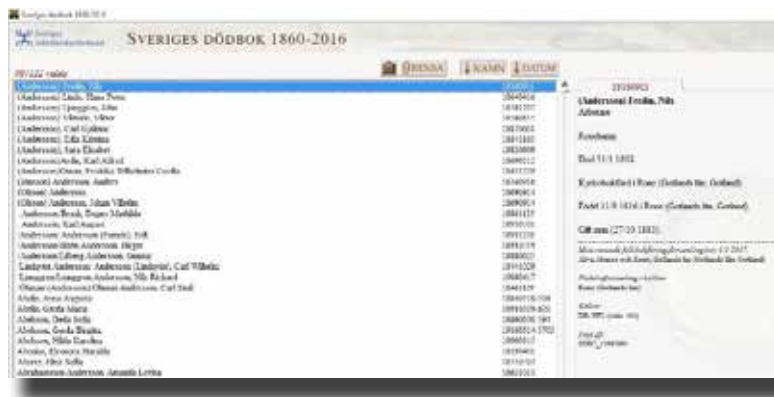

Bild 2. De nya sorteringsfunktionerna, nu kan man även sortera på födelsedatum.

under hela perioden 1860–2016 med namn, födelse- och dödsdatum, civilstånd, dödförsamling och adress. Man har också kunnat komplettera med födelseförsamling för 98,5 % av alla som avlidit efter 1900, medan det för de avlidna perioden 1860–1900 anges att det finns födelseförsamling för 92 %. Det är dock en "dödbok" – inte en "Sveriges födelsebok" – och det bör väl genom släktforskning baklänges "från graven till vaggan" säkerställas att det är rätt person och födelseförsamling när du forskar.

Det finns i Sveriges dödbok även många avlidna som är helt namnlösa, det vill säga personer som kan ha hittats döda till exempel i skogen eller längs kusten och har begravts utan att man vetat vem de var (bild 1).

Databasen Sveriges dödbok innehåller också ett antal avlidna utanför Sveriges gränser, genom att de svenska myndigheterna kunnat lämna ut uppgifter till Släktforskarförbundet

om svenska medborgare som avlidit utomlands under 2000-talet – det är dock inte ett komplett material.

Inte bara fler poster

Det finns också andra nyheter i den nya versionen av Sveriges dödbok. Det går att sortera träfflistan på namn respektive födelsedatum (bild 2). Det har införts bättre sökmöjligheter, både för adresser och med fritext (bild 3). Dessutom har man i viss utsträckning registrerat yrke för de avlidna på 1800-talet och det är sökbar. Det finns nu även en snabbsökning i träfflistan.

En stor förändring är att rättelsefunktionen har ändrats, man tar nu bara emot rättelser på uppgifter som förekommer i versionerna 6 och 7, inte från äldre versioner, och enbart via formuläret i databasens resultattjänster "Rätta-knappen" (inga mejl ska skickas in). I projektet har man i sommar och höst gått genom in-

lämnade rättelser för cirka 100 000 poster och arbetat in dem i denna version. Det kan göra att uppgifterna om personer skiljer sig mellan olika versioner av Sveriges dödbok – även mellan version 1860–2016 förhandsutgåva och version 1860–2016 färdig. Under rubriken "Inrapporterade rättelser" längst ner på resultattfiken kan det även stå en kommentar eller komplettering. Se exemplet Johanna i bilderna 4 och 5.

Ange version

Eftersom ändringar av uppgifter mellan versionerna kan gälla kompletteringar såväl som rättelser som helt ersätter uppgifter i en tidigare version, är det viktigt att källhänvisningen du gör i din databas för en person anger vilken version av Sveriges dödbok du har använt. Mellan version 3 och 4 upptäcktes att de svenska myndigheterna hade använt samma koder för olika länder, till exempel kunde per-

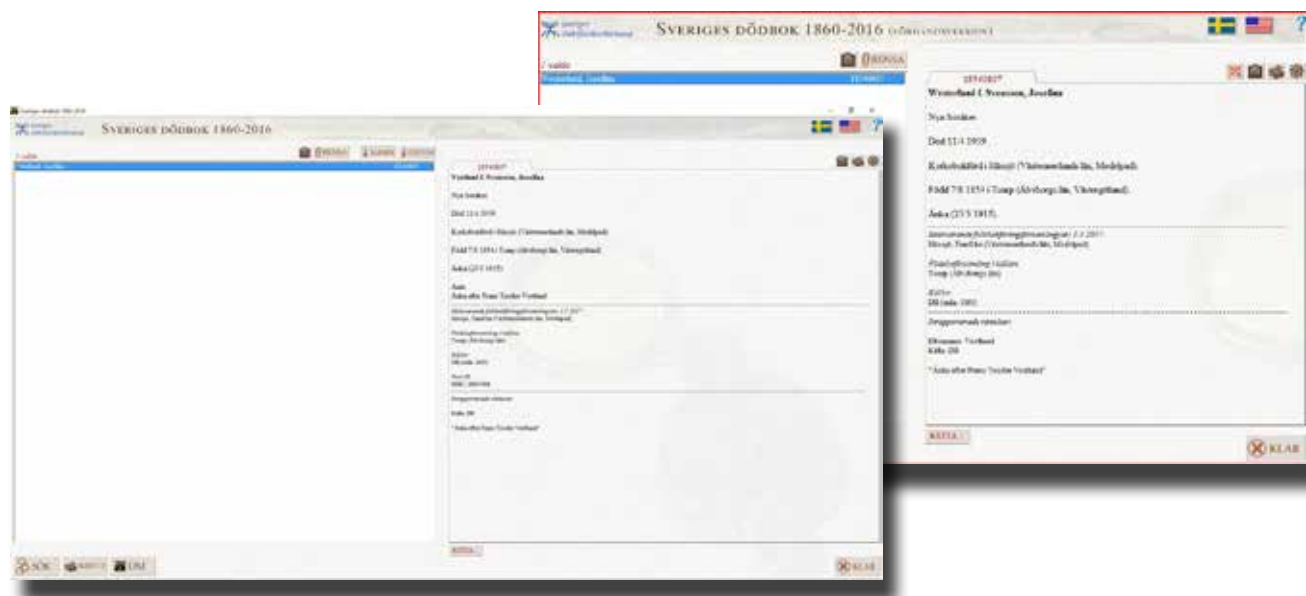

Bild 4. Det har kommit in en rättelse och en kommentar om ett efternamn i Sveriges dödbok 1860-2016 förhandsversionen.

Bild 5. I den nya versionen, Sveriges dödbok 1860-2018 färdig, har rättelsen för Johannas efternamn inarbetats och hon står här som Vestlund. Kommentaren om vem hon är änka efter finns kvar.

soner som hade koden ES angiven för sitt födelseland vara födda i antingen Estland eller Spanien.

Sitter du kvar med uppgifter från de äldre versionerna av Sveriges dödbok i din släktforskning kan det vara väl spenderad tid att jämföra din egen databas mot den nya dödboken, och även mot de originalböcker som har blivit tillgängliga sedan du skrev in dina uppgifter.

Det finns exempel på hur du kan göra en bra källhänvisning i Släktforskarförbundets handbok Källkritik och källhänvisningar (skriven av Michael Lundholm), på sidorna 116 och 120. Jag kompletterar för egen del också källhänvisningen till uppgifterna med att i en kommentar i mitt släktforskningsprogram ange en eventuell äldre uppgift ur en äldre version av Sveriges dödbok, när jag får ändra något vid genomgången mot nya databasen, så att jag vet varför olika uppgifter förekommer. Dessutom gör jag en flagga

för sådana uppgifter som är fel som jag skickar in en rättelse på.

Skulle inte 2017 vara med?

Släktforskarförbundet hade hoppats att kunna få med uppgifter om 2017 års avlidna nu, men utlämnandeprocessen från myndigheterna har ännu inte kunnat slutföras. Alla som köper den färdiga versionen av Sveriges dödbok 1860-2016 kommer därför att erbjudas möjligheten att ladda ner en gratis komplettering från Släktforskarförbundet där materialet för 2017 ingår, så snart det finns tillgängligt. Det kommer handla om cirka 95 000 poster. Vi kommer att meddela i nyhetsbrev, på webben och i Diskulogen när detta kommer att ske. Men vänta för all del inte med att köpa den till dess.

Avslutningsvis

Släktforskarförbundet har beslutat att fortsätta driva projektet "Namn åt de

döda" med registrering 1830-1859, se www.genealogi.se/forbundet/nadd om du vill vara med och registrera. Enligt planen ska den ges ut 2021.

Priset är detsamma oavsett vilken version du har sedan tidigare, förhandsutgåvan såldes till ett lägre pris eftersom den var just en förhandsutgåva. Dödboken finns att köpa på både usb och dvd.

Systemkrav: PC, Windows XP och nyare. För Mac har programmet paketerats med Wineskin och fungerar i Mac OS X 10.7-10.11, den fungerar inte på Mac OS 10.12 Sierra och nyare.

Lästips:

Två artiklar om Sveriges dödbok i Diskulogen nr 80, sidorna 20-25.

Artikeln "I släktforskningens tjänst. Carl Szabad berättar historien om den digitala revolutionen", av Urban Sikeborg i Släktforskarnas årsbok 2013. ▣

Rötterbokhandeln

Julkalappstips!

Årets julklapp!

- komplett version av Dödbok 7

Nu finns äntligen Sveriges dödbok 7, 1860-2016 som komplett version. Databasen innehåller nästan 13 miljoner poster och är till närmare 100% fullständig avseende namn, födelse- och dödsdatum, civilstånd, dödsförsamling och adress. Finns att köpa som DVD och USB.

För den nyfikna!

Gamla tiders sjukdomsnamn

Gamla tiders sjukdomsnamn är en modern uppföljare av boken "Svenska sjukdomsnamn i gångna tider" av apotekaren Gunnar Lagerkranz. Författaren Olof Cronberg, läkare och släktforskare, har tagit ett nytt grepp och rätt ut de frågetecken som släktforskare ofta träffar på i sin forskning.

Förutom en omfattande ordlista, finns sjukdomsbeskrivningar med såväl dåtida som moderna behandlingsmetoder.

Erbjudande!

- Släktforskarens lilla faktabokspaket

Det ultimata faktabokspaketet med Släktforskarens lilla faktabok 1, 2 och 3 till den kunskapstörstige släktingen.

Nu 149 kr (ord.pris 207 kr).

*Köp en julklapp till dig själv, få 50:-
rabatt på alla handböcker!!*

Välj bland våra spännande och intressanta handböcker.

Många fler titlar hittar du i Rötterbokhandeln!

*Erbjudandena gäller den 23/11-31/12.

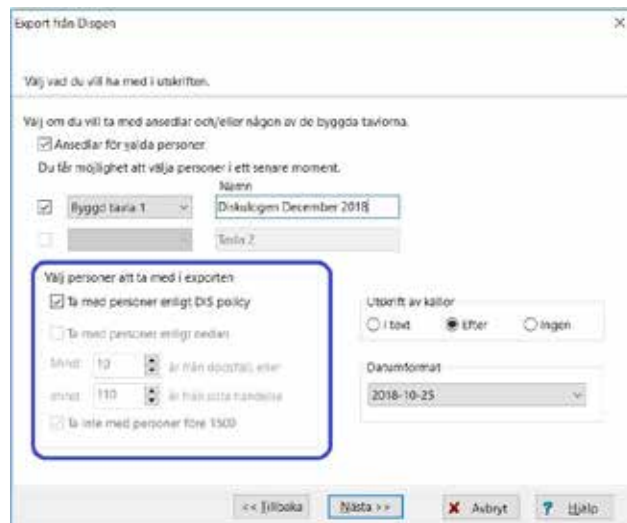

www.rotterbokhandeln.se

– för dig som släktforskar

En nyhet som ska testas. Den blå ramen visar hur vi, i ett tidigt alfatestskede, tänker oss att dialogen för html-sekretess ska se ut för användaren.

Disgen Älvestad blir till

DET KOMMER då och då inlägg i diskussioner som gör att jag nu vill belysa hur arbetet med Disgen ser ut. En utvecklare och jag är de enda som är anställda för att arbeta med Disgen. Övriga funktionärer, främst faddrar och utbildare, är engagerade på ideell basis. En mycket grov uppskattning är att cirka hundra ideellt arbetande funktionärer är engagerade i utvecklingen av Disgen på ett eller annat sätt. Någon kanske lägger mer än en halvtid och andra några enstaka timmar i månaden.

Under 2007–2016 hade Disgen versionsnumret 8.2, det vill säga tills Disgen 2016 och Disgen 2018 släpptes. Disgen 8 kom redan 2001. Mer än hälften av Dis medlemmar hade då Disgen. Tidigare var det glest mellan versionerna medan vi idag har ambitionen att komma med en ny version varje år. Med tätare släpp kan vi hålla lägre pris med färre nyheter att lära sig varje gång.

Bilden på nästa uppslag visar en års-cykel, i detta fall för Disgen Älvestad som är arbetsnamnet för kommande version. Ett år består av en kombination av felrättningar och nyutveckling som ska göras. Vi avser till exempel

att allvarliga fel kommer att fortsätta åtgärdas i Disgen Älvestad minst fram till och med 2021. Det innebär att vi kommer att ha tre versioner i luften samtidigt som en ny version utvecklas.

Produktrådet

Produktrådet består för närvarande av sex personer med lite olika intressen som bidrar på olika sätt. Vi har oregelbundet möten, oftast Skype-möten, för att diskutera olika ämnen eller funktioner. Men även kontinuerliga mejlkontakter. Jag står oftast för innehållet i dessa möten.

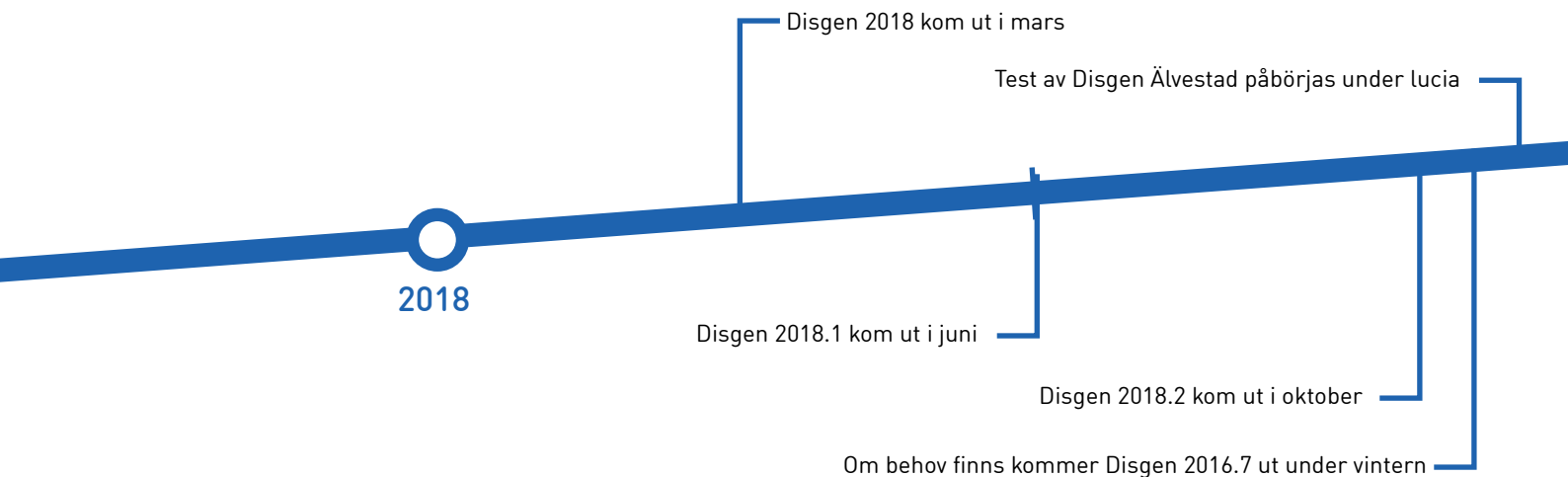
Utgångspunkten för en ny version är huvudsakligen funktioner som diskuteras och prioriterats av olika funktionärer. Inför kommande version utgick vi från den prioritering som arbetades fram vid funktionärsträffen 2017. Sedan försöker vi välja ut de viktigaste eller nyttigaste förbättringarna och felrapporterna inom varje funktionsområde som är lämpliga att göra vid ett och samma tillfälle. I samband med det görs ett prototyparbete samtidigt som vi försöker definiera kraven på en lagom detaljnivå. Detaljerna överlåter vi till utvecklarna att välja med utgångspunkt från vad som finns

utvecklat och som utvecklingsmiljön erbjuder. När Produktrådet diskuterat färdigt hur funktionen ska se ut, oftast i samråd med utvecklare, så fastställs de. Eftersom Produktrådet inte har specificerat i detalj ställs ofta kompletterande frågor när specifikationen hamnar i utvecklarens händer. Dialogen mellan kravställare och utvecklare pågår därför kontinuerligt.

Utvecklare

Vi har för närvarande en heltidsanställd utvecklare, samt två ideella krafter som fokuserar på sina intresseområden, kartan och html-export. Dessutom finns det två utvecklare som på sin lediga tid tar tag i det som behöver göras för stunden. Tyngdpunkten i utvecklingen ligger på nya funktioner och rättning av fel. Utvecklarna lägger mycket kraft på att utreda och åtgärda krascher.

Det finns fler områden än utredning och utveckling/testning av Disgen-funktionalitet som utvecklarna ansvarar för, bland annat olika tekniska förbättringar som krävs, som till exempel databasbytet inför Disgen 2016 och olika anpassningar av Disgen vid nya Windowsversioner. Vidare måste

utvecklingsverktygen uppgraderas och underhållas samt även kompletteras då och då. Ett annat område är utvecklingsarbete som rör installation, licenshantering och distribution av Disgen.

Jag vill mena att våra utvecklare av Disgen oförtjänt får för mycket kritik. De står inte ensamma för alla beslut utan Produktrådet står för de flesta inriktningsbesluten för utvecklingen. Den här artikeln har tillkommit som en missnöjesyttring eftersom utvecklarna förtjänar ros istället för att klä skott för olika tillkortakommanden.

Testare

En mycket viktig del under arbetet med Disgen är testningen.

- Fungerar det nya som det är tänkt?
- Är det nya tillräckligt enkelt att använda?
- Har det som finns sedan tidigare påverkats?
- Finns den inbyggda hjälpen på plats och är den korrekt?

Vi har bytt en del av testarna mellan versionerna Disgen 2016, Disgen 2018

och Disgen Älvestad. Allt för att få nya friska ögon som synar Disgen. Att vara testare är en tuff uppgift eftersom du måste lära dig alla funktioner för att kunna testa dem. Men det är samtidigt lärorikt att prova nya saker, kanske även använda kända funktioner på nya sätt.

Det krävs en hel del både av testaren och av dig själv som användare av Disgen. Det är viktigt att du anmäler brister till en fadder. Också att du tillåter automatisk inskickning av "felrapporter" som skapas vid krascher. Det är viktigt att bristen beskrivs tydligt steg för steg så att det går att återskapa situationen för att finna felet, rätta felet och verifiera rättningarna.

I skrivande stund har cirka 35 testare startat alfatestet av Disgen Älvestad medan vi i läsande stund håller på med att testa första betaversionen av Disgen Älvestad.

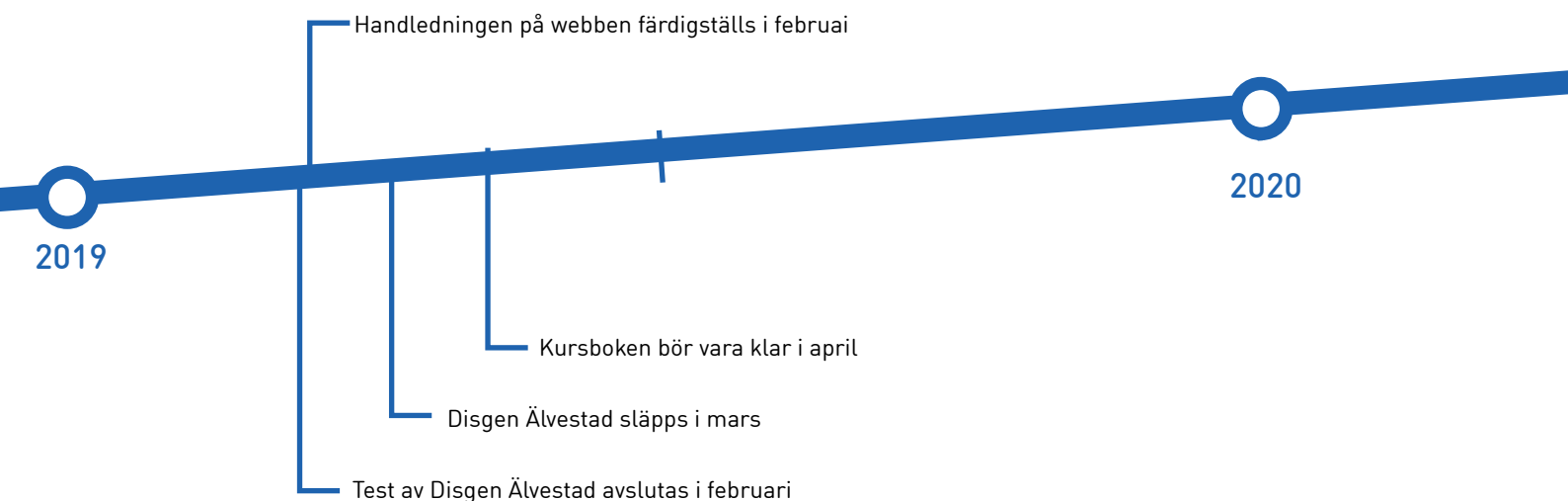
Bilden på föregående sida visar ett exempel på en nyhet som ska testas. Utgångspunkten är att kunna tillämpa sekretess vid html-export, till exempel vid webbpublicering, men också att kunna välja att inte göra det.

Den blå ramen visar hur vi, i ett tidigt alfatestskede, tänker oss att dialogen ska se ut för användaren.

Vägen hit har inte varit så enkel eftersom vald lösning måste kunna implementeras med befintlig programkod utan att ställa till problem. Resultatet är en dialog mellan Produktråd och utvecklare. Testarna har sedan att beakta alla typer av mallar, olika val som forskaren kan göra och olika händelser som forskaren har eller inte har. Under tiden ska också en användarhandledning skrivas och kompletteras med skärmdumpar samt, sist men inte minst, verifieras mot Disgen.

Support

Föreningens faddrar finns där för dig som använder Disgen när du som bäst behöver det. Om de inte kan allt själva finns ett nätverk med andra funktionärer till deras hjälp för att du ska få svar på din frågeställning. Frågorna kan röra programmet Disgen men minst lika ofta datorfrågor i allmänhet eller släktforskningsfrågor i synnerhet.

Du får bättre hjälp av faddrarna än kansliet när det gäller licens- och funktionsfrågor rörande Disgen om du går bet på att hitta informationen själv på webben. Kontaktuppgifter till faddrarna finner du i Diskulogen och på webben under menyn Kontakt > Disgensupport.

Utbildning

Inom regionföreningarna anordnas många olika typer av aktiviteter och utbildningar som rör Disgen såväl som annat som rör släktforskning i stort. Studiecirklar i all ära men det kanske inte passar alla. Därför finns också en kursbok att köpa i vår webbshop för självstudier samtidigt som Dis-Filbyter erbjuder en lärarstödd distanskurs.

Kontakta din regionförening för mer information. Länk till regionföreningarnas webbplatser finns på Dis hemsida www.dis.se.

Användarhandledning

Disgens användarhandledning finns numer på vår webbplats istället för

som tidigare i form av ett häfte. Fördelen är att det dels blir billigare för den enskilda medlemmen, dels att den är mycket enklare att hålla aktuell. Både när det dyker upp nya behov eller brister upptäcks.

Självklart är det möjligt att enkelt söka elektroniskt i texterna och de enskilda delarna är enkla att skriva ut om man ibland föredrar ett papper i handen. Självklart finns också ett register över alla "kapitel" i handledningen.

På föreningens webbplats kan du även hitta Disgen-artiklar och svar på vanliga frågor (FAQ) men även pdf-versioner av Diskulogen.

Anbytarforum på Rötter var tidigare ett populärt diskussionsforum för nyfikna och frågvisa släktforskare. Idag har Facebook tagit över mer och mer av Anbytarforums roll. Även Dis finns på Facebook, till exempel genom gruppen "Jag gillar Disgen" förutom sidan Föreningen Dis.

Interna resurser

Föreningen har flera hjälpmedel som stöder funktionärernas vardag. För-

utom personer som samordnar olika funktionärsgrupper finns bland annat

- Funktionärsforum, ett internt diskussionsforum.
- Supportråd med faddrarnas representanter i diskussioner med Produktrådet.
- En årlig funktionärsträff för att träffas och diskutera olika frågor.

Till vår hjälp har vi också ett ärendehanteringssystem för fel och förbättringar. Redmine används av produktrådsmedlemmarna, utvecklare, faddrar, utbildare och testare. Du kan ta del av det i form av releasenötter på vår hemsida.

Läs mer om Produktrådets arbete i Diskulogen nummer 104, 2014. ▢

Länkar

- Support, faddrar – www.dis.se/disgen-support
- Supportråd – www.dis.se/supportrad
- Produktråd – www.dis.se/produktrad
- Utvecklare – www.dis.se/utvecklare
- Regionföreningar – www.dis.se/regionforeningar
- Disgen-handledning [2016 & 2018] – www.dis.se/handledning-disgen2016

Förstå mer med jordb

Höbärgning i Rökås i Torestorp i Västergötland 1967, drygt tjugo år efter jordbruksräkningen. Notera hjulet till hästräfsan som skymtar till vänster. Det är säkert samma räfsa som nämns i jordbruksräkningen.

Det är skillnad på jordbruk och jordbruk. I kyrkböcker och andra källor hittar vi släktingar som är hemmansägare, jordbrukare, lantbrukare, bonde, arrendator, torpare och allt vad det kan stå. Men hur såg deras verklighet och vardag ut?

I ArkivDigital finns en utmärkt källa för den som vill få en klarare bild av enskilda jordbruk vid 1900-talets mitt: *Jordbruksräkningen 1944*.

Mina föräldrar hade fritidshus i Rökås i Torestorps socken i Västergötland. Närmsta grannar var jordbrukarparet Edit och Bertil Andersson som vi ibland hjälpte med höbärgningen.

I databasen *Sveriges befolkning 1950* hittar jag Bertil, född 1904, som hemmansägare på fastigheten Rökås 1:9.

Söker jag upp honom i jordbruksräkningen 1944 får jag veta mer. Hans gård omfattade 2,7 hektar åker, 1,28 hektar äng och drygt 14 hektar skog. Inräknat all mark ägde han 22,22 hektar. (För stadsbor: 1 hektar är 10.000 kvadratmeter eller ca 10 normalstora villatomter.)

Vidare saknade gården traktordrift (det vill säga jordbruksredskapen drogs av häst) och mjölkmaskin (vilket betyder att korna handmjölkades morgon

och kväll, man drog i kons spenar med en speciell teknik). Vattenledning fanns till bostadshuset men inte till ladugården (dit måste allt vatten bäras in). El fanns för belysning men inte till matlagning (huset hade alltså vedspis).

Gården hade också tillgång till ett antal jordbruksredskap: radsåningsmaskin, hästhacka, slättermaskin, hästräfsa på hjul och tröskverk. Bildgoogla om du inte vet vad en hästhacka är. Och vill du fördjupa dig mer i äldre jordbruksredskap rekommenderas boken *Från stall till maskinhall. Lantbrukets maskin- och redskapshistoria under 1900-talet* av Rolf Larsson (2009). Den rätar ut de flesta frågetecken. Vi får exempelvis veta att hästhackan Skandia från Bröderna Anderssons gjuteri i Skurup år 1948 kostade 161 kronor fraktfritt till alla järnvägsstationer i Sverige.

Jordbruksräkningen 1944 gjordes av

A photograph of a rural landscape. In the foreground, a large, conical haystack sits on a patch of dry, yellowish grass. To its left, another haystack is partially visible. In the middle ground, a green grassy field is separated from the foreground by a low wire fence. Several sheep are grazing in this field. In the background, two more large haystacks are visible on a rising slope, with a dense line of trees at the very top. The sky is not clearly visible, appearing as a pale, overcast area.

Jordbruksräkningen 1944 innehåller uppgifter om cirka 440.000 gårdar i

Blanketterna till jordbruksräkningen har för det mesta fyllts i av bönderna själva. Dessvärre hade många en

Håkan Skogsjö

Deltagarna vid Dis funktionärsträff i september 2018.

Foto: Hans Bjernevik

Avlidna Dis-medlemmar

1900	Sven Malmberg, Vadstena
2150	Eje Livén, Vänersborg
6972	Henrik Christensen, Uppsala
9139	Sten-Erik Bohlin, Grängesberg
10345	Sten Carlvik, Täby
11536	Arne Johansson, Norrtälje
11723	Ingrid Henriksson, Ludvika
12548	Olle Grinder, Vällingby
15645	Maj-Britt Andersson, Oxelösund
18277	Irene Ackermack, Stockholm
19650	Thor-Leif Hamberg, Höör
21366	Ingrid Jonsson, Ängelholm
22155	Katarina Holmertz, Österskär
24711	Synnöve Nilsson, Mölndal
26890	Leif Ljung, Tyresö
28578	Kåre Lind, Uppsala
29257	Nils O. Tagesson, Emmaboda
45311	Per Finnman, Upplands Väsby
46222	Rolf Lindh, Växjö

Efterlysning

JAG SÖKER någon som kan hjälpa mig, eller ta ett forskningsuppdrag, att forska efter en given person i de tyska krigarkiven från andra världskriget.

Kan du hjälpa mig?

Kontakta mig så kan jag precisera uppdraget närmare.

Kontakta Staffan Knös på mejl

1338-sek@telia.com eller telefon 070-595 1338.

shop.dis.se

Sveriges dödbok

Databasen innehåller information om folkbokförda som avlidit i Sverige. Sveriges dödbok 7 är den senaste kompletta versionen som täcker åren 1860–2016 och innehåller cirka 13 miljoner poster och är till närmare 100 % fullständig avseende namn, födelse- och dödsdatum, civilstånd, dödsförsamling och adress.

Sveriges dödbok 7 innehåller:

- 3,5 miljoner helt nya poster.
- Rättelser av cirka 100 000 poster.
- Födelseförsamling för 98,5 % av alla döda efter 1900.
- Födelseförsamling för 92 % av alla döda 1860–1900.
- Cirka 25 000 dubletter har tagits bort.
- Förbättringar har införts vad gäller presentation och sökmöjligheter.
- Förbättrad sortering i träfflistan efter namn eller födelsedatum.
- Uppdaterad rättelsefunktion.
- Möjlighet till gratis komplettering för 2017.

• Historiska kartor

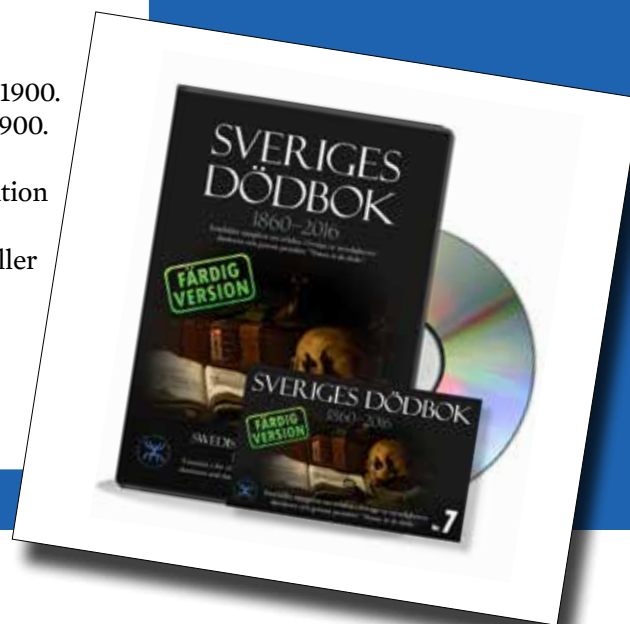
Dis säljer högupplösta historiska digitala kartor som speglar olika delar av Sverige under 1800- och 1900-talet. Vi har dessutom koordinatsatta kartor speciellt anpassade för användning i Disgen.

• Databaser

Sveriges dödbok, Sveriges befolkningsskivor, Rotemannen, med mera.

• Böcker

Kursbok för Disgen och Släktforskarförbundets handböcker.

Beställ direkt i webbshoppen, shop.dis.se, och betala med kort eller banköverföring.

Funktionärer

Faddrarna har talat om på vilket sätt de vill bli kontaktade. Den kontaktinformation som inte står inom parentes bör användas i första hand. Om det står dag eller kv efter ett telefonnummer vill faddern helst bli uppringd dagtid resp. kvällstid. Faddrarna är listade i postnummerordning.

Sedan förra numret av Diskulogen har Birgitta Karlsson i Sturefors samt Peter Åberg i Stockholm börjat som nya Disgen-faddrar.

Dis faddrar är en grupp erfarna medlemmar som på ideell basis åtagit sig att dela med sig av sina erfarenheter till andra medlemmar, via telefon och e-post. Det finns inga garantier för att dina problem blir lösta genom att du kontaktar en fadder, eller att du slipper datorrelaterade olyckor. Genom att kontakta en fadder har du förbundit dig

- att ha tagit en säkerhetskopiering innan samtalet (e-posten)
- att följa fadderns råd på egen risk
- att ha samtyckt till att faddern inte kan göras ansvarig på något sätt för eventuella fel, misstag, dataförluster eller annan skada.

Disgen/pc Sverige

		Fadderlista i postnummerordning	
Peter Åberg	Stockholm	073-5157668	peab@downit.nu
Stig Geber	Uttran	08-53030734	stig.geber@telia.com
Hans Peter Stülten	Nynäshamn	0707-828491	h-p.stuelten@outlook.com
Håkan René	Vällingby	0708-270131dag	hakan.rene@gmail.com
Carl-Göran Backgård	Åkersberga	076-3170127	cg@amilstolpen.org
Torgny Larsson	Malmö		larsson.torgny@gmail.com
Carl Strandberg	Malmö	070-5942775	carolus.strandberg@gmail.com
Bengt Kjällerström	Lund	(070-2703944)	bengt@kj2.se
Magnus Hellblom	Lund	046-248470	0733-360102 magnus@hellblom.com
Anders Larsson	Svedala	070-7470759	anders@dis-syd.se
Lena Ringbrant Ekelund	Klippan	0435-711060	070-2320079 l.re@telia.com
Benny Olson	Kristianstad	0701-439407	olsonbenny@hotmail.com
Bo Lundgren	Nymölla	0735-288825	bo@elmedia.se
Arne Sörlöv	Tving	0721-505333	arne@sorlov.com
Staffan Knös	Ronneby	0705-951338	1338-sek@telia.com
Christina Claeson	Göteborg	031-159538kv	ch_claeson@hotmail.com
Hans Nyman	Borås	033-254075	0705-254075 hansnyman@telia.com
Tomas G H Johansson	Svenljunga	0325-13631kv	tomasgh@live.se
Leif Berglund	Huskvarna	036-130797	073-6715111 leifbhva@gmail.com
Tommy Nilson	Eksjö	070-3031732	tommy@betoni.se
Börje Jönsson	Eksjö	070-8631217	borje.jn@gmail.com
Anders L. Hjalmarsson	Linköping	070-6004078	ka.lindman@gmail.com
Peter Tilly	Linköping		0703-660003 peter.tilly@telia.com
Birgitta Karlsson	Sturefors	013-52943	073-0945945 birgitta5karlsson@gmail.com
Tor-Leif Björklund	Norrköping	0768-130387	torleif.bjorklund@telia.com
Elisabeth Molin	Visby	0705-116292	elisabeth@imolin.se
Bengt Hammarström	Karlskoga	0586-36587	072-7352434 b.hammarstrom@telia.com
Jan Wallin	Örebro	019-183830	070-3877888 jan.wallin.orebro@telia.com
Claes Embäck	Gävle	026-192500	0735-808972 cgou99@gmail.com
Olle Olsson	Gävle	026-101376	070-6303267 olle.olsson.gavle@gmail.com
Staffan Bodén	Gnarp	070-5369583	hampus3249@gmail.com
Tony Rodin	Bollnäs	(0703-506304)	tony.rodin@gmail.com
Bodil Orremo	Frösön	070-5281816	bodil.orremo@gmail.com
Bernth Lindfors	Njurunda	060-31524	070-2750339 bernth.lindfors@telia.com
Örjan Öberg	Härnösand	0611-22188	070-6534127 orjan@bakskuru.se
Peter Johansson	Örnsköldsvik	070-5648859	peter.johansson-oer@telia.com
Lennart Näslund	Örnsköldsvik	076-8480114	lennart@hsn.nu
Tommy Jacobsson	Umeå	090-32493	070-5125770 tommy.umea@gmail.com
Laila Larsson	Ersmark	0910-720041	070-6164410 laila.tuva@outlook.com
Curth Svedberg	Roknäs	0911-240498	070-6619907 curth.svedberg@telia.com
Stefan Wennberg	Seskarö	0922-61315	070-6556433 stefan.vennberg@telia.com

Disgen/pc Finland

Henrik Mangs Vasa +358-500268361kv henrik.mangs@netikka.fi

Disgen/pc Norge

Alf Christophersen Songe +47-37164209 alf.christophersen@medisin.uio.no

Disgen/Linux

Thomas Björk	Höör	0413-23458		tb@bytecode.se
Roy Johansson	Borås	033-7709522	0709-706170	roykleval@gotanet.com

Mac

Kerstin Bjernevik	Kista	08-7511630		kerstin.bjernevik@bredband.net
Helge Olsson	Anderslöv	0410-20002	0708-583988	unahans@telia.com
Sven Olby	Västerås	021-20494		sven.olby@telia.com
Gunilla Hermander	Hudiksvall	0650-94188		macnilla@telia.com
Kerstin Farm	Matfors	070-1770111		kerstin@farm.se

Min Släkt/pc

Elinor Elmborg	Södertälje	08-55013205		jagelli@hotmail.se
Lotta Sörensen	Sölvesborg	0760-141262		lotta.1957@gmail.com
Kjell Croné	Göteborg	031-159538kv		crone.kjell@gmail.com
Annelie Lindgren Kedehag	Mölnlycke	0739-778388		petared@gmail.com
Bo Svartholm	Frösön	063-44286		bo.svartholm@gmail.com

Holger/pc

Sven Olof Åkerlund	Huddinge	(070-5112847)		sven.olof.akerlund@gmail.com
--------------------	----------	---------------	--	------------------------------

Karthantering

Lena Ringbrant Ekelund	Klippan	0435-711060	070-2320079	l.re@telia.com
Tor-Leif Björklund	Norrköping	0768-130387		torleif.bjorklund@telia.com

Disbyt-ombud (Sverige)

Bernth Lindfors	Njurunda	060-31524	070-2750339	bernth.lindfors@telia.com
Carl-Olof Sahlin	Täby	08-7563314		carl-olof.sahlin@telia.com
Charlotte Börjesson	Västra Frölunda	031-478093		charlotte.borjesson@telia.com
Donald Freij	Värnamo		0702-780885	donald@freij.se
Gunnar Bergstedt	Stockholm		0707-716906	sm0ald@comhem.se
Hans Vappula	Borås	033-150036		hans.vappula@gmail.com
Håkan Johansson	Västerås	021-22274	070-2224857	hakan.johansson.021@telia.com
Håkan Asmundsson	Linköping	013-154126		hakan@asmundsson.nu
Jerker Thorell	Uppsala	018-693620		jerker.thorell@telia.com
Kent Hektor	Ystad	0707-530201		kent.hektor@comhem.se
Kerstin Malm	Örebro	073-0429721		kegubi60@gmail.com
Rolf Eriksson	Vikingstad	013-81283	0723-628263	rolferiksson@brevet.se

Disbyt-ombud (Sverige & Finland)

Gunnar Bergstedt	Stockholm		0707-716906	sm0ald@comhem.se
------------------	-----------	--	-------------	------------------

Dis Arkiv

c/o Bo Kleve, Solhaga 7, 582 46 Linköping		013-104 204		dis_arkiv@dis.se
---	--	-------------	--	------------------

Ordförande

Daniel Berglund

Hängestensvägen 38, 421 67 V. Frölunda,
031-443 143, 0705-244088
daniel.zz.berglund@gmail.com

Vice ordförande

Eva Dahlberg

Brunnsgatan 28, 553 17 Jönköping,
036-169 857,
evad.forening@gmail.com

Sekreterare

Elisabeth Leek

Norra Notåsa,
573 73 Sunhultsbrunn, 0140-212 25,
elisabeth.leek@telia.com

Ekonomiansvarig

Tommy Nilson

Backgatan 5, 575 35 Eksjö,
070-3031732,
tommy@betoni.se

Övriga ledamöter

Mats O Jansson

Månadsvägen 22 lgh 1201,
177 42 Järfälla, 08-58084137,
maja@cntw.com

Josefine Nilson

Brunstorpsvägen 26 A,
561 36 Huskvarna, 036-145450,
josefine@mingenealogi.se

Gunilla Kärrdahl

Kristianstadsvägen 6, 289 42 Broby
044-46715, 0705-221957
gunilla@karrdahl.se

Bo Kleve

Solhaga 7, 582 46 Linköping,
013-104 204,
bok+dis@kleve.se

Karl-Ingvar Ångström

Hemmansvägen 87,
871 53 Härnösand, 0611-203 41,
karl-ingvar.angstrom@telia.com

Christina Claeson

Odinsgatan 20 B, 411 03 Göteborg
031-159538
ch_claeson@hotmail.com

Anders Lindberg

Luzernvägen 1 D, 227 38 Lund,
0708-397908,
aelindberg2004@yahoo.se

Kristina Andersson

Kvibergsvägen 7, 531 97 Lidköping,
(0510-27093kv),
foreningar.kristina@gmail.com

Valberedning

Sammanställande: **Peter Johansson**,
valberedning2018@dis.se

NORD

c/o Andersson,
Hamnplan 12A,
941 61 Piteå
070-2525368
ordf_nord@dis.se
Hemsida: www.dis-nord.se
Ordf: Christian Andersson

BERGSLAGEN

c/o Strömberg,
Patentgatan 15 lgh 1103,
722 26 Västerås, 070-210 19 15
ordf_bergslagen@dis.se
Hemsida:
www.dis-bergslagen.se
Ordf: Lars-Göran
Nilsson

MITT

c/o Lilliesköld,
Johannedalsv 150,
863 37 Sundsvall,
060-155 030, ordf_mitt@dis.se
Hemsida: www.dis-mitt.se
Ordf: Rolf Lusth

ÖST

Anderstorpsvägen 16,
171 54 Solna,
ordf_ost@dis.se
Hemsida: www.dis-ost.se
Ordf: Vakant

Dis-Småland

DIS-SMÅLAND OMFATTAR de tre länen Jönköping, Kalmar och Kronoberg. Regionföreningen bildades 1997. Vi har för närvarande cirka 1100 medlemmar.

Dis-Småland arbetar aktivt med att sprida ut våra aktiviteter över hela regionen. Lokala släktforskarföreningar är ofta våra samarbetspartners på olika platser. Föreningar i Småland som önskar information om Dis och Dis produkter får gärna kontakta någon av styrelseledamöterna i Dis-Småland.

Vi anordnar föreningsmöten, temamöten och informationsmöten med inriktning på Dis produkter, användning av dator med kringutrustning och programvaror för släktforskning och presentation av forskningsresultat. Vi genomför distans-, grund- och fortsättningskurser i Disgen samt andra ämneskurser och aktiviteter enligt medlemmarnas önskemål.

Vår medlemstidning SmåDisigt utkommer med tre-fyra nummer per år. Från och med kommande nummer har vi förmånen att ha Eva Johansson som redaktör efter det att vår mång-

årig redaktör Egon Burman med ålderns rätt valt att dra sig tillbaka.

Årsmötet 2018 genomfördes i en järnvägsvagn hos Nässjö Järnvägsmuseum. Deltagarna fick en intressant visning med information om järnvägens tidiga historia varefter en enkel måltid intogs i en restaurangvagn av äldre modell. Årsmötet valde Eva Gröön från Fagerhult som ordinarie styrelseledamot. Eva ersätter Rainer Timander från Kalmar som i många år varit aktiv funktionär och tidigare ordförande i föreningen. Rainer har med ålderns rätt valt att trappa ner sitt funktionärsengagemang. Styrelsen blev i övrigt oförändrad men saknar en styrelsesuppleant. Föreningens ekonomi är god och årsmötet beslutade därför att behålla medlemsavgiften på 80 kronor per år.

Årsmötet 2019 kommer att genomföras i Värnamo den 30 mars. Vi får tillfälle att se den nyrenoverade Gum-mifabriken som har byggts om till ett allaktivitetshus. Mer information kommer i kallelsen och på hemsidan.

Dis-Småland deltog vid Släktfors-kardagarna i Växjö med ett eget bord i

Dis monter. Vi kunde erbjuda ett kartpaket över Smålandslänen framtaget speciellt för mässan i Växjö. Deltagandet blev lyckat med många kontakter och en del nya medlemmar.

Under 2018 har temamöten om Disgen ägt rum i Kalmar, Västervik och Växjö. Informationsträffar har genomförts i Jönköping, Västervik och Sävsjö. Ytterligare temamöten och träffar är planerade i november-december. Från 1 oktober genomförs en distanskurs för nybörjare i Disgen 2018 med 25 deltagare.

Smålandsregionen är till ytan ganska stor vilket gör det nödvändigt att vi har funktionärer som kan hjälpa till med temamöten och informations-träffar på så många orter som möjligt. Den som är intresserad och beredd att ställa upp ett par gånger per år är välkommen att kontakta styrelsen.

TOMMY NILSON

FILBYTER

c/o Föreningshuset
Fontänen, Västra vägen 32
582 28 Linköping,
070-282 4255,
ordf_filbyter@dis.se
Hemsida: www.dis-filbyter.se
Ordf: Torbjörn Wahlström

SMÅLAND

c/o Nilson, Backgatan 5,
575 35 Eksjö
ordf_smaland@dis.se
Hemsida: www.dis-smaland.se
Ordf: Tommy Nilson

VÄST

c/o Amberntsson,
Persikogatan 126,
426 56 Västra Frölunda
031-290186, ordf_vast@dis.se
Hemsida: www.dis-vast.o.se
Ordf: Ylva Amberntsson

SYD

Porfyrvägen 20,
224 78 Lund,
ordf_syd@dis.se
Hemsida: www.dis-syd.se
Ordf: Staffan E:son Knös

Dis-Mitt

FÖRENINGEN DIS-MITT är en regional förening i Sveriges mitt (XYZ-länen), men också en liten del av Uppland, genom att vi anordnar aktiviteter även i Skutskär.

Föreningen startade den 15 november 1992, och vi firade följaktligen 25 år i höstas. Antalet medlemmar har stadigt ökat, och vi är nu över tusentalet. Även fast föreningen har funnits så pass länge så har den inte slagit sig till ro – antalet aktiviteter har allt eftersom ökat. Detta i syfte att skapa möjligheter för medlemmarna att se och lära sig nya saker.

Vi har en fast punkt i föreningen Midälva Genealogiska Förenings (MGF) släktforskarlokal i Sundsvall, vilken är öppen åtminstone varje onsdag kväll. Dis-Mitt ansvarar för värdskapet första onsdagen i månaden. Lokalen har adressen Grönborgsgatan 3.

Dis-Mitt strävar efter att hitta lämpliga lokaler även på fler orter inom regionen för att i möjligaste mån nå ut till fler medlemmar inom vårt geografiska område. Mycket sker ändå genom samarbete med olika lokala släktforskarföreningar runt om i regionen. Vi har även samarbete med hembygdsrörelsen.

Fördelar vi ser med att gå med i föreningen Dis-Mitt:

- Information om olika släktforskningsprogram, inte minst Disgen.
- Utbildningar i olika släktforskningsprogram. Kursledare är som regel föreningens utbildare vilken är en medlem med god erfarenhet av ett visst program.
- Medlemsmöten, där deltagarna diskuterar olika frågor som har att göra med datorstöd i släktforskningen, till exempel frågor om släktforskningsprogram, att söka på internet och att använda ArkivDigital, Riksarkivet, med mera. Även andra frågor kan efter medlemmars önskemål tas upp. Medlemsmötena arrangeras på olika orter inom regionen och ofta i samarbete med något utbildningsförbund.
- Temakvällar kan arrangeras i samarbete med lokala släktforskningsföreningar, och avse aktuella ämnen inom släktforskningen. Vid dessa temakvällar bjuder föreningen på föredrag med mera. Medlemmar kan naturligtvis föreslå olika teman.

Under de senaste åren har DNA i släktforsknings-sammanhang blivit allt

intressantare. Därför arrangerar vi ett flertal föredrag och utbildningar med DNA som tema runt om i vår region. Vi försöker därtill stimulera lokala grupper med medlemmar att börja träffas och diskutera DNA för sprida kunskap och erfarenhet mellan varandra.

I höst har vi börjat med att skicka ut månadsbrev till våra medlemmar för att informera om vad som är på gång.

Dis-Mitt Nytt är föreningens medlemsblad som kommer ut med fyra nummer per år och publiceras på hemsidan som pdf-fil. I tidningen kan du, förutom nyheter om släktforskning, även läsa mer om föreningens verksamhet, vilka som sitter i styrelsen, vilka som är faddrar inom området, och mycket mer.

Dis-Mitt har också en hemsida med information om verksamheten och den uppdateras fortlöpande. Titta gärna runt på vår hemsida (www.dis-mitt.se), och se särskilt under Evenemang/Kalender vilka aktiviteter som är aktuella framöver. Föreningen har dessutom en sida på Facebook (www.facebook.com/dismitt).

Om du som medlem önskar att hjälpa till vid våra arrangemang så är du hjärtligt välkommen att göra detta!

JAN LILLIESKÖLD

Avsändare:
Föreningen Dis,
Gamla Linköping, 582 46 Linköping

POSTTIDNING

B

Nu kan du ladda ner och köpa Disgen 2018!

Gå till www.dis.se/disgen och ladda ner Disgen 2018.

Installera.

Starta programmet.

Köp Disgen 2018 via länken i hjälpmenyn.

Läs mer om nyheterna på Dis webbplats.

Se till att du har en aktuell säkerhetskopia.